

УМОВЫ ПАПІСКІ:

На 1 год — 90 к.; на 3 м-цы — 2 р. 60 к.; на 5 м-цаў — 5 р.; на 1 год — 9 р. 75 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:

За радок кампарэл (пасля тэсту) — 50 кал. Інагараднія — 1 р. Пасрод тэсту ў два разы даражэй. Пры шматразовым адукаванні — оцідна па згодзе.

Падпісва і абвесткі прымаюцца: У Гал. Канторы газ. «Звязда» — г. Менск, Саавіцкая, 63, (трэці паверх) ад 9 гадз. раніцы да 3-го гадз. дня. У агульных гарадах — у адз. Бел. Дзярж. Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.

ЗВЯЗДА

Орган Цэнтральнага Камітэту камуністычнае партыі (большавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантора

СЕРАДА, 22 ЖНІЎНА 1928 г.

№ 192 (2999)

Конт асобнага нумару ўстады 5 кал.

Год выданья дванаццаты.

Дэлегаты Камітэтарну на Беларусі

Пралетары Віцебску, Гомелю з энтузіязмам спаткалі выпрабаваных змагароў за рабочую справу

БАЛЬШАВІЦКАЯ САЛІДАРНАСЬЦЬ

Аванпост на варце! (Рэзалюцыя актыву МОПР'у г. Менску)

Заслухаўшы прывітаньне дэлегатаў VI кангрэсу Камітэтарну — прадстаўнікоў амэрыканскага, італьянскага і польскага пралетарыяту, агульны сход членаў МОПР'у г. Менску ў ліку 3 тыс. чал., разам з прадстаўнікамі партыйных і прафэсійных арганізацый пасылае сваё шчырае прывітаньне штабу сусьветнай рэвалюцыі — VI кангрэсу Камітэтарну і ў яго асобе — сусьветнаму пралетарыяту.

Рабочыя і сялянэ Савецкай Беларусі, якія стаяць на аванпосце Савецкага Саюзу, пільна сочаць за кісавай барацьбой сусьветнага пралетарыяту і ваеннымі падрыхтаваньнямі кісавога ворага на той бок мяжы да сусьветнай бойні — ваіны супроць СССР.

Будуючы сацыялістычную гаспадарку, мы будзем моцна трымаць стрэльбу ў руках ад таго, каб не апыніцца раптам пад націсам ворага.

Актыўны МОПР'у сумесна з грамадзянімі арганізацыямі ўплывае штаб сусьветнай рэвалюцыі — Камітэтарн, што на заклік камуністычных партый пралетарыі г. Менску, усе як адзін, становіць на абарону пралетарскай бацькаўшчыны — СССР.

Мы будзем і далей умацняць нашу магучую Чырвоную армію, нашу дапамогу рабочым і сялянам, якія ня супыняа вядуць барацьбу з капіталістамі і іх лідэрамі з II-га Інтэрнацыяналу, умацняючы радоў МОПР'у.

Мы ўплываем, што сусьветны пралетарыят ужо цяпер, пры падрыхтоўцы ваіны, пойдзе на шляху, які вызначыў Ленін, і зможа пад кіраўніцтвам Камітэтарну ваіну імперыялістычнаму ператварыць у ваіну грамадзянскую.

Адзіным пралетарскім фронтам, разам з прыгнечанымі калёніяльнымі народамі, мы ў надыходзячых бойках снімаем армо капіталізму і ўстаюм над усім сьветам чырвоны сьцяг працы.

Няхай жыве VI кангрэс Камітэтарну! Прад лёнаў буржуазіі, здраднікаў з II-га Інтэрнацыяналу!

Няхай жыве адзіны фронт пралетарыяту ўсіх краінаў і прыгнечаных калёніяльных народаў!

Няхай жыве сусьветная сацыялістычная рэвалюцыя!

Няхай жыве салідарнасьць рабочае кілосы ўсяго сьвету! Шчырае прывітаньне вярэным капіталістам!

Няхай жыве МОПР!

— Сёньня для нас выпала шчасьце бачыць нязломных барацьбітоў, якія змагаюцца з буржуазіяй у цяжкіх умовах капіталізму, — гаворыць рабочы гарбарні «Большавік», што адкрытаў урачысты сход, на якім былі прысутны прадстаўнікі VI кангрэсу Камітэтарну.

Хвала натхненых і шчырых галасоў і прарэзлівых гукі аркестру засталі першыя словы гаварыўшага рабочага. Шчасьлівы погляд кожнага тут прысутнага быў накіраван на гэтых чатырох, сядзеўшых за чырвоным сталом. Усе рабочыя з урачыстым настроём, з запалам упіваюцца ў постаці адданных пралетарскіх правадыроў, якія ў цяжкіх умовах капіталістычнага ярма энэргічна і самаахварна змагаюцца за вызваленьне рабочых і сялян там, дзе пануюць бізун і казэматы, дзе моцна яшчэ карае рука фашыстаў, дзе кроў і потам сільваюць рабочыя ў абуцогах эксплёататцыі.

Пад грым апладысмантаў, пад багдэрыя гукі аркестру падймаецца постаць стойкага барацьбіта камуніста т. Крулікоўскага, прасядзеўшага ў польскіх турмах дзесятак гадоў. Паўніоткая зьяя гарбарні «Большавік», за хвіліну нагадаўшая морскі шторм, замера ў чаканьні першых слоў дарагога госьця. Усхваляваным голасам ад шчырасьці і радасьці спатваньня са свабоднай рабочай сям'ёй пачынае сваё прывітаньне слова т. Крулікоўскі.

Ад імя рабочых і сялян Польшчы, ад імя прыгнечаных нацыянальнасьцяў Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны, ад імя барацьбітоў, што пакутуюць у польскіх турмах вітае т. Крулікоўскі рабочы гарбарні «Большавік». Магутнае аднадушнае «ура» ўскалыхнула замёрзены на момант сьценны зал і пранеслася раскацістым рэхам па ўсіх карпусох гарбарні «Няхай жыве пралетарская рэвалюцыя ў Польшчы» — прарываюцца словы з вуснаў шырокалелечага рабочага і мора галасоў адвагі і няпавісьці да буржуазіі бунтуе ў паўніоткай залі.

— Тая барацьба, — гаворыць т. Крулікоўскі, — якую вядуць у нелегальных умовах рабочыя і сяляне Польшчы, накіравана на зьнішчэньне

фашыскага ладу Пільсудскага і наўстанавленьне дыктатуры пралетарыяту ў Польшчы. У гэтай барацьбе нас падтрымаюць рабочыя і сяляне ўсяго сьвету і ў першую чаргу рабочыя і сяляне Савецкага Саюзу, якія ўжо адзінаццаты год як будуюць свабодна сацыялізм на адной шостаў частцы зямлі. Няхай жыве аб'яднаньне Заходняй Беларусі з Савецкай Беларуссю пад чырвоным сьцягам!

Зноў магутнае «ура», зноў крыкі салідарнасьці рабочых, гатовых у любую мінуту вымаіць прылады мірнай працы на зброю.

Сьледам за т. Крулікоўскім вітаюць рабочыя «Большавіка» т. Адама ад мя кампарты Паўночна-Амэрыканскіх Злучаных Штатаў і ад імя самага прыгнечанага народу ў сьвечце — чорных пралетарыяў Італіі. Прадстаўнікі італьянскай кампарты т. Сакэці вітае рабочы гарбарні ад імя пралетарыяту фашыскай Італіі. На кожнае прывітаньне рабочая сям'я адказвае дружным «ура» пад акампанімантам аркестру.

На сьцене зьяўляецца добра вядомы рабочым польскі рэвалюцыянер-большавік т. Домбаль, які перадае прывітаньне рабочым гарбарні ад вызваленага з польскай турмы т. Ланцуцкага.

— Польшча зьяўляецца трудным вучасткам барацьбы. Ні адзін рэвалюцыянер у Польшчы ня мінуе турмы, але пічога ня можа затрымаць рабочага руху, і ўчыні Пільсудскага ня змогуць адсунуць пралетарскай рэвалюцыі. Капіталістычны сьвет вымушан наступаць на рабочыя і сялян. Ён ня можа мірыцца з савецкім ладам, таму ён арганізуе ваіну супроць Савецкага Саюзу.

Але мы будзем весці змаганьне за тое, каб новую імперыялістычную ваіну, якая рыхтуецца супроць Савецкага Саюзу, абярнуць у грамадзянскую ваіну. Вы, таварышы, — гаворыць т. Домбаль, — маюце блізка адносіны да Чырвонай арміі, вы забяспечваеце яе абуткам. Я памятаю, калі першы раз Чырвоная армія наступала на Варшаву, яна была босая і голая, дык рабеце-ж моцныя боты, каб у іх можна было дайсьці ня толькі да Варшавы, але і да Гэрліну

Іны аднагалосна заявілі перад гасьцямі, выступаўшымі тут таксама з прывітаньнямі: «Мы, работніцы і сялянкі, прадаўнікі саветаў, за час вучобы на курсах грамадчым яшчэ больш падрыхтавалі сябе да працы па ўмацненьні нашых саветаў, бо мы добра ведаем, што ўмацненьне абароназдольнасьці краіны, умацненьне саветаў зьяўляецца досьпехам сусьветнага значэньня. Увесь час мы сачылі за ходам работ Камітэтарну і лічым, што кангрэс Камі-

Тав. Адама выступае на мітынгу

тэрну даў напрамак для шпарчэйшага рэвалюцыянага руху ва ўсіх краінах.

Арганізацыя МОПР'у, якая ўкарынілася ў нас на кожнай фабрыцы і ў кожнай вёсцы, гаворыць аб братэрскай салідарнасьці рабочых і сялян Савецкага Саюзу з замежным пралетарыятам. Мы пільна сочым за барацьбой замежнага пралетарыяту і заўсёды гатовы дапамагчы яму ў яго барацьбе за сусьветны Кастрычнік.

Пад сьпеўны «Інтэрнацыяналу» госьці паехалі на вакзалы Заходніх і МВБ чыгунак, дзе агледзелі ремонтныя майстэрні і вялі гутаркі з рабочымі розных цэхаў. У кавальскім цэху мастарань МВБ чыгуны дэлегаты вялі гутаркі з рабочым гэтага цэха членам ЦВК БССР аб быць рабочых, аб стане вытворчасьці майстэрняў і інш. і, вельмі задаволеныя цэплай сустрэчай, накіраваліся ў сад «Прафінтэрн», дзе выступілі перад чырвонаармейскімі масамі.

Шчыльным колам акружылі чырвоныя байцы трыбуны на спартыўным стадыёне, з якой гаварылі дэлегаты VI кангрэсу Камітэтарну. Пад гукі «Інтэрнацыяналу» выступілі адзін за другім прадстаўнікі чырвоных байцоў на розных мовах і запэўнілі ў тым, што ў патрэбную мінуту ўсе, як адзін, выступяць на абарону сусьветнай пралетарскай рэвалюцыі.

Тав. Адама вітала Чырвоную армію ад імя пралетарыяту Паўночнай Амэрыкі і ад прыгнечанага народу нэграў, якія жывуць у найгоршых умовах уціску. Нэгры ня маюць права называцца людзьмі, іх лічваюць, зны выконваюць самыя цяжкія работы. У іх адна надзея на пралетарскую рэвалюцыю.

Тав. Крулікоўскі і т. Домбаль віталі чырвонаармейцаў ад імя пралетарыяту Польшчы, т. Сакэці — ад імя італьянскага. Тав. Домбаль у сваёй палкай прамове выказаў упэўненасьць, што ў выпадку ваіны супроць Савецкага Саюзу, якую рыхтуе Пільсудскі, Чырвоная армія дасьць моцны адпор буржуазіі.

— Я веру, — гаворыць т. Домбаль, — што польскія рабочыя і сяляне, апраунтыя ў мундзіры, купленыя за грошы Англіі і Францыі, павер-

нуць штыкі ў грудзі эксплёататараў і над Варшавай узаўвяду чырвоны сьцяг.

Прамовы дэлегатаў арабілі моцнае ўражаньне на чырвонаармейцаў, гэта было відаць з тых натхненых крыкаў «ура» і бурных воплескаў, якімі суправаджалася кожнае выступленьне як гасьцей, так і прадстаўнікоў Чырвонай арміі.

Чырвоныя байцы, як адзін, прынялі наступную рэзалюцыю: «Мы, чырвонаармейцы і начсклад часцей Менскага гарнізону, сабраўшыся на мітынг сумесна з дэлегатамі VI кангрэсу Камітэтарну, шлем брацкае прывітаньне працоўным усіх краін. Чырвоная армія стаяць на варце першае ў сьвечце сацыялістычнае дзяржавы — бацькаўшчыны прыгнечаных пралетарыяў усіх нацый. Мы, чырвонаармейцы, чула прыслухоўваемся да пастаноў выявіцеля волі мільёнаў працоўных мас земнае кулі — голасу Камітэтарну — і запэўніваем яго ў тым, што Чырвоная армія ў любы момант гатова выступіць ня толькі на абарону інтарэсаў працоўных Савецкага Саюзу, але і на абарону інтарэсаў пралетарыяту ўсіх краін.

Часьці Менскага гарнізону стаяць на рубяжы двух сьветаў — краіны, у якой будзеца сацыялізм, і сьвету капіталістычнага. Мы ўсведамляем поўную важнасьць і адказнасьць нашых задач. Мы ведаем аб шалёнай падрыхтоўцы імперыялістых да ваіны. Мы ведаем, што першы ўзброены ўдар будзе накіраван у сэрца сусьветнай рэвалюцыі — на Савецкі Саюз.

Гэты ўдар мы гатовы адбыць. Мы просім дэлегатаў, якія зьяўляюцца прадстаўнікамі пралетарыяту капіталістычных краін, перадаць ім нашае братэрскае чырвонаармейскае прывітаньне і запэўніць іх у нашай поўнай гатоўнасьці падтрымаць іх у барацьбе з прыгнечальнікамі.

Няхай жыве Камітэтарн! Няхай жыве Чырвоная армія ўсяго сьвету! Няхай жыве сусьветная рэвалюцыя!

На гэтым мітынгу скончыўся і чырвоныя байцы стройнымі радамі пад камандай начскладу павольна пачалі выходзіць з саду.

П. ЖАРСКІ.

Белым тэрорам рэвалюцыяны рух не перамагчы Урачыстае пасяджэньне гарадзкога мопраўскага актыву ў „Доме Культуры“

Даўным-даўно „Дом Культуры“ не зьмяшчаў у сабе такой вазізнай кольнасьці людзей. Каля 2 тыс. чалавек членаў МОПР'у г. Менску сабраліся вітаць дэлегатаў Камітэтарну, прадстаўнікоў польскай, амэрыканскай і італьянскай кампарты, прадстаўнікоў краінаў, дзе рабочая кіласа асабліва прыгнечана фашызмам.

Які толькі дэлегаты ўвайшлі, зала за траслася ад аглушаючых крыкаў „ура“ і воллескаў.

Урачыстае паводзьне адкрыў тав. Бэйлін. Ён прадстаіў аўдыторыі кіснага дэлегата ў пасобку, ахарантарызоўваючы пры гэтым рэвалюцыяную дзейнасьць кожнай кампарты і буржуазны тэрор, у якім гэтым кампартыям праходзіцца праводзіць сваю работу.

Тав. Бэйлін зазначыў, што ў зьвязку з пашырэннем белага тэрору ў буржуазных краінах, нам трэба ўмацняць рады МОПР'у, павялічыць мопраўсную дапамогу як самім палітэнасленым у буржуазных турмах, так і іх осем'ям.

Абраецца прэзыдыум. У яго ўваходзяць апрача рабочых з мопраўскай ячэен таксама і прадаўнікі партыйных, прафэсійных, камсамольскіх арганізацый і Чырвонай арміі.

Першым выступіў тав. ДОМБАЛЬ. Ён перадаў меншым рабочым прывітаньне ад 6-га кангрэсу Камітэтарну. Ён зазначыў, што рабочыя Беларусі, якія знаходзяцца на рубяжы СССР і Заходняе Эўропы, павінны асабліва вывучаць пастановы 6-га кангрэсу Камітэтарну, павінны асабліва сачыць за ваеннай падрыхтоўкай нашых ворагаў, бо Савецкай Беларусі прыдзеца атрымаць першы ўдар, першы націск буржуазіі. Ён таксама перадаў прывітаньне ад многіх тысяч зьявіленых барацьбітоў рэвалюцыі, якія пакутуюць у буржуазных турмах, і ад т. Ланцуцкага, які ў гэты дзень быў вызвалены з турмы.

Спыніўшыся на задачах МОПР'у тав. ДОМБАЛЬ заклікае рабочых і сялян Беларусі ўмацняць гэтыя рады і гэтым павялічыць дапамогу барацьбітом за рэвалюцыю.

За ім выступіў т. Сакэці. Ён расказаў аб сваёй працы ў Італіі.

Пасля гэтага выступіў т. Крулікоўскі. Ён перадаў прывітаньне ад італьянскай кампарты і ад італьянскай Чырвонай арміі.

Пасля гэтага выступіў т. Домбаль. Ён перадаў прывітаньне ад польскай кампарты і ад польскай Чырвонай арміі.

Пасля гэтага выступіў т. Адама. Ён перадаў прывітаньне ад амэрыканскай кампарты і ад амэрыканскай Чырвонай арміі.

дзіне рэлігію ў Віцебскіх тэатрах прыехала дэлегацыя кангрэсу Камітэру, якая была апатна на вакзале шматлікімі дэлегацыямі віцебскіх фабрык і заводаў. Т. т. ДОМБАЛЯ і САКЭЦІ сустракаюць бурнай авацыяй. Тут жа прадстаўнік віцебскага акруговага МОНР'у адкрывае мітынг, на якім з прывітаннем выступае сакратар акруговаму КП(б)Б т. Аранштам, які сьпішаў:

— Сёння мы ў нашых руках вітаем гасцей: тав. ДОМБАЛЯ, прадстаўніка краіны, дзе фашызм блазітасна ўдзікае пралетарыят і т. САКЭЦІ, які прыехаў з гэтай краіны, дзе катаржнікі прысудылі вясень над нашымі камуністамі. У асобе гасцей мы вітаем пралетарыят усяго сьвету. Нахай жывее Камітэру, нахай жывуць члены 6-га кангрэсу Камітэру!

Старшыня віцебскага акруговаму тав. Валодзька вітае дэлегатаў ад імп акруговаму і гарсавету.

На прывітаньні т. т. Аранштам і Валодзька аднаваў т. Сакэці, які расказаў пра свае ўражаньні аб СССР і адзначыў сувязь пралетарыату народаў СССР з пралетарыатам усяго сьвету, які змагаецца за сваё вызваленьне.

Словы Сакэці: «Віт Беларусь-большавік» выкіналі гучныя воплескі ўсёй масы.

Тав. Домбаль вітаў віцебскіх рабочых ад імя польскай камуністычнай партыі, якая змагаецца на адным з важнейшых вучастках сусьветнай барацьбы за камунізм.

Увечары ў палацы працы з удзелам дэлегацыі адбыўся мітынг, на якім прысутнічаў парадні актыву МОНР'у, прадстаўнікі партыйных і прафсаюзных арганізацый.

Гарачая сустрэча дэлегатаў кангрэсу ў Гомелі

ГОМЕЛЬ, 21. (Ад нашага кар.). Рэлігія прыехалі дэлегаты кангрэсу — Круліноўскі і Адамс. Рабочыя і чырвоная армія прыйшлі вітаць. На пероне вакзалу адбыўся мітынг. Па сканчэньні мітынгу дэлегаты паехалі на фабрыкі і заводы.

Насьпявае крызіс югаслаўскага ўраду

ВЕНА, 20. Як паведамляюць з Бельграду, за мінулы тыдзень у Харваты і Ваяводзіне рад новых арганізаваных дэмакратычнай і радыкальнай партыі (партыі ўрадавай кааліцыі) далучыліся да дэмакратычна-сялянскай кааліцыі (апазыцыянальна).

Унутры ўрадавай радыкальнай партыі пачаліся нягоды. Так эванная група Пашыча патрабуе адстаўкі ўраду Карашэца і назначэньня «нейтральнага» ўраду, які павінен правесці новыя выбары ў скупшчыну (парлямэнт). Група Пашыча матывуе гэта патрабаваньне неабходнасьцю згоды з Загрэбскай апазыцыяй.

Рэзкая нота Італіі

ВЕНА, 20. Як паведамляе загрэбская газета «Морген Блат», 18-га жніўня юга-слаўскі ўрад атрымаў новую рэзкую ноту прагэсту ад Італіі з паводу антыітальянскай дэманстрацыі ў Сібеніцы (Далмацыя). У гэтай ночце італьянскі ўрад патрабуе ўзьмяшчэньня шкод, якія нанеслі дэманстранты італьянскім грамадзянам, і пакараньня органаў улады, якія праявілі пасыўнасьць у адносінах да дэманстрантаў.

Мітынг на заводзе «Большавік»

Правакацыя ў Варзе

З перадавой «Правды»

Шум, узьніты навакол баргінскіх падзей японскім і ангельскім рэакцыйным друкам і яго сацыял-дэмакратычнымі служкамі, і кампанія хлусьні і паклёпаў супроць СССР і супроць мангольскай народнай рэспублікі, што разьвіваецца імі, павялічвае і без таго ў вышэйшай ступені падазроны характар усёй гэтай справы.

Аб ім гаворыць хоць даўна, але дэталёва сьведомасьць японскай і белай прэсы ў Манчжуры, якая за два месяцы да якіх-небудзь ускладненьняў у Варзе ўпарта прадрала іх узнікненьне. Баргінскія падзеі нельга таксама не паставіць у сувязь з узросшай актыўнасьцю белавардзійскіх элементаў у Манчжуры, якія яшчэ з часу інтэрвэнцыі знаходзіцца, як вядома, у цесным кантакце з японскай ваеншчынай.

Тут досыць адначасна падазронае зьяўленьне ў Манчжуры вядомага атамана Сямёнава, з яго назьменным японскім сакратаром, а таксама ўстаноўлены факт кіруючага ўдзелу расійскіх белавардзійцаў у хунхуіскім налёце, які меў месца нядаўна на ўсходняй лініі К.-Усх. чыг.

Трэба напаміць таксама, што перад пачаткам падзей у Варзе пена-

срэдна ішло выкрыцьце кітайскай мытніцай у Харбіне буйнога транспарту кантрабанднай зброі, якая правозілася над выглядам грузу старых японскіх газэт. Устаноўлена, што як адпраўнікам, так і атрымальнікам гэтага цікавага тавару зьяўляецца японскія фірмы.

Калі пры гэтым узяць пад увагу агульную абстаноўку, створаную ў трох ўсходніх правінцыях, з падзеямі апошніх месяцаў і тыдняў, і ўсё ўзрастаючае абвастрэньне японска-кітайскіх адносін, то становіцца зразумелым, наколькі сур'ёзнымі зьяўляюцца небясьпекі, што ў аснове баргінскіх падзей ляжыць простая правакацыя.

Японскае вайсковае камандваньне ўжо зараз сьпешаецца выкарыстаць падзеі ў Варзе для падрыхтоўкі сур'ёзных апэрацый ваеннага характару ў Паўночнай Манчжуры.

Як вядома, паўночна-заходняя краіна Манчжуры даўно вабіць да сябе ўзмоцненую ўвагу японскіх вайсковых колаў і японскага капіталу. Усё гэта яшчэ раз паказвае, куды іменна дзьме вецер і каму і дзеля чаго патрабавалася правакаваць наступленьне баргінскіх паўстанцаў.

Франтавікоў

Гатоўнасьць да канца абараняць СССР

БЭРЛІН, 20. Збор сярднія-нямецкіх арганізацый саюзу чырвоных франтавікоў, які адбыўся ўчора ў Лейпцыгу, быў буйнейшай дэманстрацыйнай пралетарыату Сярэдняй Нямеччыны за апошнія гады. У зборы прымалі ўдзел звыш 50.000 чырвоных франтавікоў у форме саюзу і звыш 50.000 працоўных.

Каліні чырвоных франтавікоў чысьлі п'ятакі з лэзунгамі «Далой сцыялісты, якія будуць брацьнасць», «Усе на абарону СССР». Вялікае ўражэньне выклікаў лэзунжонацкай арганізацыі чырвоных франтавікоў «Дарога ў СССР вядзе толькі праз нашы трупы».

Вуліцы гораду былі перапоўнены працоўнымі і ўпрыгожаны чырвонымі сьцягамі. Выступаўшыя аратары заклікалі да напружанай барацьбы за зьвяржэньне кааліцыянага ўраду.

Дэлегаты на курсах жанчын-грамадчыц пры ЦВКБ

Крававыя выбары ў Грэцыі

Перамога лібэралаў

ВЕНА, 20. Ноччу на 19-га жніўня ў Атонах адбылася кровававая сутычка паміж вэнізэлістамі (лібэраламі) і прыхільнікамі Пангалоса. Сутычка адбылася пасля мітыngu, на якім выступаў з агітацыйнай прамовай Вэнізэлас. Пасля яго прамовы, пачаўся дэманстрацыйны накіраваны да выбарчага бюро партыі Пангалоса (рэспубліканец).

Калі Пангалос вышаў на балкён, дэманстранты пачалі кідаць у яго каменямі; у адказ на гэта прыхільнікі Пангалоса пачалі страляць у натоўку з рэвальвераў. 5 чалавек было

паранена. Паводле іншых неправераных вестак у страляніне прымаў удзел сам Пангалос. Сярод дэманстрантаў ёсьць параненыя і 4 забітых.

Тыя-ж неправераныя весткі сьцьвярджаюць, што вэнізэлісты хацелі ўварвацца ў дом і ліччаваць Пангалоса, але гэтаму перашкоджала вайсковая паліцыя.

АТЭНЫ, 20. Вэнізэлісты атрымалі ўжо звыш 250 мандатаў. Маркусеца, што вэнізэлісты ў агульнай складанасьці выйграць 200 новых мандатаў.

На пошукі Алессандры

РЫМ, 19. Агэнца «Сгафани» паведамляе: «З Чыта ды Мілана», што знаходзіцца ў Кінгсбэй, тэлеграфуюць, што сабранны на судне два гідрасамалёты пагружаны на параход «Браганца», на якім знаходзіцца два марскія афіцэры, два пілэты з механікамі, капітан Сэра, інжынер, некалькі маракоў і адзін ангельскі стралец. «Браганца» ўшла 16 жніўня і да вечара наступнага дня дасягнула прастоі Вэверлі.

«Браганца» напоўніць запасы хар-

чу ў пабудаваных рапей прытуках, пабудуе новыя і будзе праводзіць пошукі пацярпелых. Адначасна самалёты зробіць сьстэматычныя пошукі ў зоне на ўсход і на паўноч ад мысу Лі-Сьміт у мэтах выкрыцьця групы прафэсара Понтрэмолі (інакш група Алессандры).

Гідрасамалёты разабраны і пагружаны на параход, які даставіць іх у Бэргэн, разам з лётчыкам Мадалена.

Рэвалюцыянізуецца сялянскі рух усіх краін

(Гутарка з старшынёю Сялянскага Інтэрнацыяналу тав. ДОМБАЛЕМ)

У склад Сялянскага Інтэрнацыяналу ўваходзяць арганізацыі працоўных сялян без адрозьнення краін і рэлігійных поглядаў, калі яны толькі прызнаюць прынцып барацьбы супольна з рабочай клясай супроць буржуазіі і памешчыкаў.

Работа Сельінтэрну мае строга рэвалюцыйны характар, бо ўнутры Сельінтэрну камуністычныя фракцыі карыстаюцца вялікім давер'ем з боку сялян. Гэтыя фракцыі ўвесь час мабілізуюць асноўныя масы сялянства на барацьбу з буржуазіяй і памешчыкамі, баронячы штодзённыя інтарэсы сялян, заклікаючы іх больш злучацца з рабочай клясай.

Работа Сельінтэрну сустракае рад труднасьцяў, якія заключаюцца ў марудным тэмпе разьвіцьця сялянскага руху, у невыстарчальным рэвалюцыянізаваньні сялянскага актыву. З другога боку Сельінтэрну перашкаджае вялікая актыўнасьць буржуазіі, якая стараецца ўзмацніць свой уплыў на сялянства і ўбіць клін паміж ім і рабочай клясай. З'арганізаваны ў 1923 годзе з прадстаўнікоў некалькі дзясяткаў краін Сельінтэрн здолел разьвіць сярод сялянства пачуцьцё міжнароднай салідарнасьці, асабліва разьвіта агітацыя на пытаньнях падрыхтоўкі імперыялістычных войнаў. А асабліва гэта набывае вялікае значэньне, калі зазначым, што 90% арміяй на-

піталістычных краін складаюцца з сялянства. Агітацыя праводзіцца, каб у выпадку ўзнікненьня імперыялістычнае вайны абярнуць яе ў вайну грамадзянскую.

Работа Сельінтэрну вельмі складаная, бо стан сялян розных краін адрозьніваецца адзін ад другога, а мэтады работы павінны быць прыстасаваны да канкрэтных умоў. Часта мэтады работы мяняюцца ў залежнасьці ад умоў ня толькі паасобных краін, але і паасобных вобласьцяў адной краіны. Так, у Югаславіі прыходзіцца весьці работу іншымі мэтадамі, чымся ў Македоніі, Харватыі, Сэрбіі і Далмацыі.

Буржуазная статыстыка сьведомая фальсыфікуе становішча паасобных пластоў сялянства ў сваіх краінах, а рымскі аграрны інстытут служыць выключна інтарэсам буйных землеўласнікаў.

Для выпрацоўкі належных плячформ і мэтадаў барацьбы, Сельінтэрн арганізаваў свой аграрны інстытут, які ў марксысцкім і лэнінскім духу асьвятляе становішча сялян паасобных краін.

На працягу пляці год свайго існаваньня, Сельінтэрн стварыў асобныя прадпсылкі для масавай работы сярод сялян і арганізацыйнага іх ахвату. Сельінтэрн пачаў арганізоўваць па ўсіх краінах камуністычныя ячэйкі ў вёсках і гэтым узмацніў

рэвалюцыйную актыўнасьць вяскованасельніцтва. Сельінтэрн упэўнен, што сваёй ўзмоцненай дзейнасьцю яму ўдасца вырацьця сялянскія масы з-пад буржуазнага ўплыву. Гэта пэрспэктыва тым больш верная, што частковая стабілізацыя капіталу, зьвязаная з распастаньнем, паўпэрызацыяй і пралетарызацыяй сялянства, узмацняе рэвалюцыйны рух. Прыкладам узмацненьня сялянскага руху могуць служыць Балканы (Грэцыя, Румынія, Югаславія), дзе рэвалюцыянізацыя сялянства ідзе шпаркім крокам.

У калёніяльных краінах мы маем апрача Кітаю, дзе вядзецца рэвалюцыйная барацьба, — рэвалюцыйны ўздым сялянства ў Індыі, дзе праводзіцца сваясаблівая сталыпінская аграрная рэформа. У латынскай Амэрыцы, як у Мэксыцы, Балівіі і Эквадоры, сяляне выступаюць са збройю ў руках супроць памешчыкаў і буржуазіі. У Японіі расьце рух сярод арэндатараў (рысавыя бунты). У Эўропе, дзе на працягу апошніх пары год сялянскі рух некалькі аслабеў у параўнаньні з пасьпяванымі гадамі, маем таксама моцны зрух сялянскіх мас улева. Гэта мы наглядзем у Польшчы, Чэхаславакіі, Нямеччыне і Францыі. Для гэтых краін асабліва характэрным зьяўляецца тое, што заможная вясковая верхавінка зра-

стаецца з імперыялістычнай і фашысцкай дыктатурай, у той час, як на другім канцавосьці моцна нарастае рэвалюцыйны рух беднаты і сельска-гаспадарчых рабочых.

У зьвязку з ўзмоцненай падрыхтоўкаю буржуазіі да імперыялістычнае вайны працэс пальявеньня і рэвалюцыянізацыі сялянства вядзе да больш цеснага саюзу сялян з рабочай клясай. Гэта ілюструецца тым, што сялянства капіталістычных краін працягла вялізную зацікаўленасьць да становішча сялянства ў СССР і да кастрычнікавых заваў расійскае беднаты і сярэдняцтва. Гэтая зацікаўленасьць характарызуецца тым, што ў адной Нямеччыне на працягу пары месяцаў разышлося некалькі выданьняў са 100.000 тыражом брашуры, выданыя Сельінтэрнам, што зьяўляецца нябывалым для сялянскага руху. Гэтай таксама дапамаглі і справядзачы сялянскія дэлегаты розных краін, якія наведлі СССР у час сьвяткаваньня 10-годзьдзя Кастрычнікавае рэвалюцыі. Справадзачы гэтых дэлегатаў у сваіх краінах, асабліва ў Скандынавіі, Чэхаславакіі, Францыі, адзначаліся нябывалымі шматлюднымі наведваньнямі. У Чэхаславакіі ўрад прымушан быў арыштаваць гэту сялянскую дэлегацыю, каб ня даць ім магчымасьці расказаць праўду аб стане сялянства ў СССР.

У зьвязку з нарастаньнямі рэвалюцыянізацыі сялянства, пачаў разьвівацца і сялянскі друк у цэлым радзе краін. Гэты друк штодзённа праводзіць ідэю ўзмацненьня саюзу рабочае клясы і сялянства.

Рэвалюцыянізацыя сялянскага руху прымусіла буржуазію ўзмацніць сваё супраціўленьне разьвіцьцю агітацыі, і яна склікала міжнародны кангрэс аграрыяў у Вэне і кангрэс кулацтва зьялёнага сялянскага інтэрнацыяналу ў Празе. Фашызм робіць усё магчымае, каб узмацніць свой уплыў на сялянскія масы і стараецца ўцягнуць апошніх у свае рады. Аднак, база работы буржуазіі ў вёсцы зьжываецца і працоўнае сялянства становіцца саюзнікам рабочае клясы. Рост масавых беспартыйных сялянскіх арганізацый прымушае буржуазію ўжываць белы тэрор і разгон. Так, разогнаны незалежная сялянская партыя і Беларуска-рабоча-сялянская Грамада ў Польшчы і ў некаторых іншых краінах.

Сельінтэрн спадзяецца, што ў выпадку, калі буржуазія паспрабуе рушыць супроць СССР свае арміі, дык большая частка іх салдат і сялян абярнуць вайну імперыялістычную ў вайну грамадзянскую.

З усяго паказанага відаць, што работа Сельінтэрну хоць у цяжкіх умовах, але ўвесь час узмацняецца і яго рады мацнеюць і растуць.

наступленьне фашызму ў Італіі на пралетарыят ідзе вельмі шпарка, што фашысцкая пяля моцна душыць рабочае горла, усе-ж кампартыя Італіі і італьянскі пралетарыят не падаюцца і ідуць па шляху, намечаным кангрэсам Камітэру.

Пасля тав. Сакэці выступіла прадстаўніца амерыканскае кампартыі, назьвіўшы аднаго ад імя т. Круліноўскі. Перазохшым ад многіх выступленьняў горлаам, ледзь не задыхаючыся ён з глыбыні душы кідаў ва ўважліва слухаючую яго аўдыторыю вогненныя словы братэрскае салідарнасьці і прывітаньні польскага пралетарыату.

Пасля дэлегатаў выступіў цэлы рад рабочых, якія запэўнілі дэлегатаў 6-га кангрэсу Камітэру, а праз іх і ўвесь пралетарыят, што працоўныя масы, рабочыя і сяляне Саветскай Беларусі, які ўсяго Саветскага Саюзу, пільна стаяць на абароне заваў Кастрычніка і што ў патрэбны момант яны змогуць даць належны адпор ворагам Саветскага Саюзу. Гэта самае падкрэсьліў і прадстаўнік Чырвонай арміі, які заавіў, што Чырвоная армія зьяўляецца арміяй Камітэру.

Пасля ўрачыстага пасяджэньня быў даны канцэрт.

Л. К.

Верны залог

Нас зьдзівіла вялікая актыўнасьць пралетарскіх мас гора Менску, асабліва мы былі зацікаўлены пастаноўкаю работы курсай жанчын-вылучэнак, работніц і сялянак, пры ЦВК БССР, якія пасля гэтых курсай зварачаюцца на работу ў гарадзкія і сельскія саветы. Гэтыя курсы зьяўляюцца залогам таго, што саюз рабочых і сялян у Саветскай Беларусі будзе мацнець і яны дадуць належны адпор польскім фашыстам і міжнароднай інтэрвэнцыі.

Т. Домбаль.

Рабочы рух забастоўка на 200 фабрыках

„Фолкс-Цейтунг“ паведамляе, што ў Варшаве забаставалі рабочыя 200 вярочавых фабрык. Прычынай забастоўкі зьяўляецца нежадацьце фабрыкантаў увесці адзіны тарыф для ўсіх фабрык, 8-мі гадзінны рабочы дзень і палепшыць наогул становішча рабочых.

Забастоўка на мануфактурнай фабрыцы

На Відавэйскай мануфактуры ў Лодзі забаставала 1000 рабочых. Рабочыя патрабуюць, каб ім аплатавалі за гадзіны, калі варштаты не працуюць на іх візе.

Арышты за расклеиваньне камуністычных адозваў

Паліцыя арыштавала ў Варшаве двух маладых людзей — Настальскага і Гроцкага якія абвінавачваюцца ў тым, што яны расклеівалі на вуліцах камуністычныя адозвы. „Дейт“ паведамляе, што на кватэрах арыштаваных была зьнішчана камуністычная літаратура.

У пятніцу, 24 жніўня 1928 г., у ЦК КП(б)Б, а 6 гадз. — увечары склікаецца —

ПАРТЫЙНАЯ НАРАДА

па пытаннях аб сыстэме народнае асьветы. Запрашаюцца члены партыі: калегія АПА ЦК КП(б)Б, загадчыкі АПА Менскага АК і менскія гарадзкіх райкомаў, КП(б)Б, заг. культаддзела ЦСПСБ, заг. культаддзелаў ЦП саюзаў, члены прэзыдыуму ЦП працасьветы, члены калегіі Наркамасьветы, Наркамзему і прэзыдыуму ВСНГБ, інспектары Наркамасьветы і Менскай акруговай інспектуры народнае асьветы, навуковыя працаўнікі навуковых дасьледчых устаноў, выкладчыкі вышэйшых навучальных устаноў і тэхнікумаў, настаўнікі прафшкол і 7-гадовых школ г. Менску.

Сакратар ЦК КП(б)Б ВАСІЛЕВІЧ.

У панскай Польшчы

ЗБОЙСТВА РАБОЧАГА ПЕРАМОГА РАБОЧЫХ
У в. Ліска-Гурна (над Чыстаго-сам) паліцыянт Байда застрэліў рабочага Каладзеўчыка. Займацца не пахарані, чым мясцовае насельніцтва сьмлі абурана.

Згоднікі дапамагаюць капіталістам

Рабочыя-маталісты Дамброўскага басэйну патрабавалі надбайкі да зарплаты, пагражаючы ў праціўным выпадку забастоўкаю. Прадпрыемцы згадзіліся даць 5 проц. надбайкі. Жоўтыя прафсаюзы ўзавражаюць рабочых здавальніча татаю надачкаю і стараюцца сарваць надтоўжку да забастоўкі.

Тыраж першае пазыкі індустрыялізацыі

СТАЛІНГРАД, 20. Адкрыўся 4-ты тыраж першае пазыкі індустрыялізацыі. Перад тыражом адбыліся выступленьні рабочых і сялян, якія выказвалі ўзвужненасць, што працоўныя Сталінскае акругі будучы ўсямерна дапамагаць пасьпеху другога пазыкі індустрыялізацыі. Сход пры-

няў рэвалюцыю, у якой заклікае працоўных акругі падпісацца на другую пазыку індустрыялізацыі ў разьмере месячнага акладу.
На вчэрнім пасяджэньні 20-га жніўня разгледзена 1.300 выгартышаў на 100 руб. кожны.

Тав. ЛАНЦУЦКІ—НА ВОЛІ

За чатыры дні да тэрміну, з баязьні маніфэстацыі

ВАРШАВА, 20. 17-га жніўня за 4 дні да тэрміну вызвалена з турмы былы дэпутат польскага союзу Ланцукі. На думцы палітычных колаў, дэтэрміновае вызваленьне яго выклікала непакоем турэмнай адміністрацыі, што варшаўскія рабочыя арганізуюць магутную маніфэстацыю ў гонар Ланцукі. Ланцукі вярнуўся да сям'і, якая жыве ў Варшаве.

У гутарцы з вашым карэспандэнтам Ланцукі расказаў, што ён прабыў у турме 3 гады і 8 месяцаў. 4 месяцы ён правёў у Перамышлі, тры дні ў лодзінскай турме, рэштку часу—у варшаўскай Макатоўскай турме. Супроць Ланцукі былі ўзбуджаны чатыры справы. Адна ў Перамышлі. Па гэтай справе суд прысяжных яго апраўдаў. Дзьве справы былі ўзбуджаны ў Вар-

шаве. Па адной з іх ён быў таксама апраўдан. Чацьвертая справа ўзбуджана супроць яго ў Лодзі.

Ланцукі сьдзеў у Макатове ў агульнай камэры, у якой знаходзілася 18 палітычных, асуджаных па абвінавачваньні ў камуністычнай дзейнасьці. У камэры былі прадстаўнікі розных нацыянальнасьцяў. Да моманту вызваленьня Ланцукі быў на выбары старастай камэры.

У турме Ланцукі перанёс цяжкую хваробу страўніка і быў прымушаны праляжаць пяць месяцаў у турэмнай больніцы. У апошні час ён цяжка ад цяжкай формы нэўрастэвіі. Акрамя таго, у турме дада аб сабе знаць яго старая хвароба—ішыя, якая прынесла яму шмат мучэньня.

— У Макатоўскай турме,—расказвае Ланцукі,—харчу, які адпускаецца ў турме, хапае на здавальнае голаду, прыкладна, на 70 проц. Харч наўна нястраўны. Калі-б на было дадатковых прысылаў харчу з волі, нельга было-б вытрымаць.

Ланцукі навучыўся ў турме расійскай мове, якой не ўладаў, будучы ўраджэнцам аўстрыйскай Польшчы. Пры разьвітаньні з нашым карэспандэнтам Ланцукі заявіў:

— Я яшчэ не паспееў прывыкнуць да волі, гарадскога шуму. Першы вельмі расхвістаны. Вось глядзецца, у мяне рукі трасуцца, як у старога.

Неабходна адзначыць, што Ланцукіма яшчэ няма 40 год.

Адчыненне V кангрэсу КІМ'у

Камуністычная моладзь прысягае быць стойкімі салдатамі рэвалюцыі

МАСКВА, 20. Сёньня адкрыўся 5-ы сусьветны кангрэс КІМ'у. Адкрываючы кангрэс, сакратар КІМ'у т. Хітараў сказаў: «Мы заўладзем аб нашай вярнасьці Камінтэрну і абяцаем у далейшым быць стойкімі салдатамі Камуністычнага Інтэрнацыяналу. За 4 гады, якія мінулі з часоў апошняга кангрэсу, КІМ праўіў сябе, як магутная баявая арганізацыя. Мы на нашым кангрэсе ня будзем займацца балбалнёю аб міры, як гэта робяць нацыфісты ўсіх кра-

ін. Але калі гэта будзе патрэбна, КІМ зможа паказаць, як ён будзе сапраўды змагацца супроць вайны». Далей з першым прывітаньнем кангрэсу выступіла дэлегацыя УсеЛКСМ Э сьцягамі, пад гукі маршу, на сьцену вышля калёна савецкіх камсамольцаў. Ад імя УсеЛКСМ да кангрэсу зьявіўся з прывітаньнем сакратар ЦК і МК УсеЛКСМ т. Хітараў.

— Камсамол Савецкага Саюзу,—сказаў тав. Хітараў,—уважліва сочыць за жыцьцём і барацьбою замежнага камсамолу. У сваёй барацьбе за міжнародную рэвалюцыю, вы, замежныя таварышы, не адны, з вамі ўся рабочая моладзь Савецкага Саюзу.

Тав. Бухарын, спатканы доўгай аваяцыяй, гаворыць прывітальную прамову на даручэньні Выканкому і 6-га кангрэсу Камінтэрну.

— Я вітаю перадавую, самаадданую моладзь рабочае класы,—гаворыць тав. Бухарын,—якая мужна змагаецца на ўсёй зямнай кулі за справу сусьветнай рэвалюцыі. Вапн кангрэс зьбіраецца ў такі момант, калі ад пралетарскай моладзі вымагаецца асабліва загартаванасць у барацьбе, бо ўжо відны выбухі новай імперыялістычнай вайны. Гэта небяспека—зусім рэальная. На барацьбу супроць яе КІМ навінен мабілізаваць ня толькі свае кадры, але і сотні тысяч, мільёны рабочых і працоўных моладзі.

Асноўнай мэтай рабочай моладзі—не папіроваць, а сапраўдна, рэальна барацьба з небяспекаю вайны. КІМ на сваім кангрэсе прыме сваю праграму; гэта праграма будзе сьцягам, пад якім будзе змагацца і атрымліваць перамогі рэвалюцыйная моладзь. Важнейшая задача вашага кангрэсу—абмеркаваць пытаньне аб новых мэтах заваяваў працоўнай моладзі. Рабочая моладзь павінна пачаць ад сваіх старэйшых братоў, як працаваць. Ён суджана зруйнаваць капіталістычны сьвет і па-

класьці асновы цьвёрдай пралетарскай дыктатуры на ўсім сьвеце. Прамова тав. Бухарына была пакрыта гучнымі воплескамі. Услед за гэтым старшыня тав. Хітараў прачытаў тэкст баявое прысягі, прынятай кангрэсам. Усе дэлегацыі і госьці сточылі паўтарылі за тав. Хітаравым словы прысягі. Далей кангрэс віталі т. Тэльман і тав. Капшэ. Усе выступленьні пакрываліся сьпевамі «Інтэрнацыяналу», «Маладой гварды»

Ячэйкі, фабзаўмясцомаы і зборшчыкі падпіскі

ПРАВЕРЦЕ СЯБЕ,

што зроблена вамі для павялічэньня падпіскі на

газэту „З В В Я З Д А“

Падпіска **ВЕРАСЕНЬ** пачалася на **12-га жніўня.**

У Заходняй Беларусі даўгі вільні

Па апошніх аблічэньнях Віленскага майстраву маемасць Вільні мае вартасьць 73,5 млн. зл. (каля 16 м. руб.), а даўгі—23,5 млн. зл., альбо 32 проц. уся маемасьці.
Такія вялікая задоўжанасць значна абцяжарвае месцавы бюджэт спэцыяльна працэнтаў і самага доўгу. А тым часам польскія гаспадары Вільні лютуюць аб новах пазыках.

Віленскае месцавае староства скалфіскавала адозву забастовачнага камітэту саюзу будаўнікоў да бастуючых сталяроў. Адозва заклікала да працягу забастоўкі.
У Ціскі літоўскае школы Куратар Віленскае школыне акругі не дазволіў 70 літоўскіх вестаўнікаў здаваць экзамены на атрымнае праф.

У Л і т в е

Зачыненне чатырох саюзаў

Міністэрства ўнутраных спраў загадала зачыніць саюз сьвяністачнае сацыялістычнае моладзі, агульны рабочы саюз, саюз інтэлігенцыі і камітэт дэпамогі беспрацоўным.

Нарады аб адносінах да Польшчы

Па вестках „Кур. Віл.“, 22-га жніўня

ня павінна адбыцца гэтакжэ і літоўскага ўраду, на якім будзе падрабозна разгледжана міжнароднае становішча Літвы і адносіны да Польшчы.

Забастоўка ткачоў

Рабочыя ткацак і трыкатажнае прамысловасьці пачалі забастоўку, трэбуючы 150 проц. надбайкі да зарплаты ручных рабочых і 30 проц. да зарплаты рабочых пры мэталічных вэрстаках.

Справы хвораі галавы

„Домінос“ — Пільсудзкі

На старонках польскага афіцыйнага «Гасіс Правды» (№ 222) нейкі Ходзька наведвае, што быццам да даўных часоў да прозьвішча—Пільсудзкі—у Віленшчыне, дзе жылі прадзеды Язэпа Пільсудскага,—насьленьнітва заўсёды дадавала ў якасьці нейкага тытулу лацінскі выраз «домінос».

Выраз гэты азначае ў даслоўным перакладзе—гаспадар.

Аднак з цягам часу, гэты выраз набыў значэньне нейкага тытулу, які дадаваўся да прозьвішчаў рымскіх імператараў.

Як трапіў гэты лацінскі выраз у Віленшчыну і чаму прыляпіўся толькі да фамиліі Пільсудзкіх, аб гэтым Ходзька тлумачэньняў не дае.

Пан Ходзька бачыць у гэтай назьве «Домінос Пільсудзкі» і некае знае, што «з зямель літоўскіх выйдзе пан, выйдзе валадар, выйдзе праўдыр, словам, выйдзе хтось такі, хто на свае плечы возьме найважнейшы цяжар улады над народам».

Невядома, чаго больш у гэтым асьвятленьні пана Ходзька: наўнасьці, ці глуствы.

Польшча ўжо мае караля, але пакуль што... цыганскага

Аб тым, як страшэнна хочацца польскай буржуазіі мець караля, вельмі многа гаворыцца і пішацца ў польскай прэсе.

І вось, чакаючы свайго польскага караля, буржуазія польская бывае вельмі рада якому-небудзь каралю, хоць-бы і самому нікудышняму, нават без каралеўства, абы толькі ён называўся каралям.

Аднойчы ў пачатку жніўня г. г. ў варшаўскі ўрадавы камісарыят прыхаў на вельмі прыгожым уласным аўтамабілі нейкі цыган з цыганкай.

У камісарыяце гэты цыган заявіў, што ён кароль польскіх цыганоў, як доказ свайго каралеўскага стану, паказаў дакумант, дзе за подпісам 20 тыс. цыганоў, якія пражываюць у Польшчы, было зазначана, што яны абралі паказчыка дакуманту сваім каралям.

Журналісты польскага газет з вялікай пашанай і сьмакам анісвалі, як гэты цыганскі кароль выказаў сваю

дэлянасьць адносна польскай дзяржаўнасьці, як уважліва адносіліся да гэтага караля прадстаўнікі польскай улады, як здавальваліся ўсе яго жаданьні, як на цыганскай каралеве было больш як на 40 тысяч рублёў каштоўнасьці, як, урэшце, цыганскаму каралю гарантыравалі прыём у прэзыдэнта і г. д.

Дурныя, зразумела, цыганы ў Польшчы, якія на свае ўласныя сродкі даюць магчымасьць нейкаму прайдаісьвету, нічога ня робячы, жыць у роскату ў Варшаве і яшчэ называюць яго сваім каралям.

Але нельга назваць разумнымі і польскіх журналістаў, якія, улічваючы пошты польскай буржуазіі на польскага караля, падсоўваюць ёй нейкага цыганскага.

Гэтак польскае буржуазія можа, як гавораць, «страціць смак» на каралях, і кожны авантурыст будзе мець пэўныя шансы зрабіцца каралям Польшчы.

Смольскі.

Хроніка замежнага жыцьця

Пытаньне аб прыватнай дастаўцы зброі ў Лізе Кацый

27 жніўня адбудзецца пасяджэньне камісіі Лігі Нацыяў па выпрацоўцы дагавору аб прыватнай дастаўцы зброі і аб вольным гандлі зброяй і ваісковым узбраеньнем. Старшыня гэтай камісіі—прадстаўнік Нямеччыны Бэрнсторф.

Выключэньні з лібэральнае партыі

Лібэральная партыя Англіі выключыла з сваіх радоў дэпутата капітана Гуэста. Прычынай да выключэньня паслужыла тое, што ён, напэракор пастанове свайго партыі, часта галасаваў за прапановы кансэрватараў. Гуэст узбудзіў пратэст супроць выключэньня, заявіўшы, што таксама рад іншых прадстаўнікоў лібэральнай партыі ў парламанце галасаваць за кансэрватараў.

Новая газэта ў Фінляндыі

У Гельсынфорсе вышаў першы пробны нумар газэты «Пайвэн Уцісэт» (Навіны дня). Газэта выставіла паміж іншым дэзунг «эканамічнай дэмакратыі, г. зн., прыцягненьне пры дапамозе дзяржавы вялікіх нацыянальных капіталаў на службу грамадзкаму добрабыту ў большай меры, чым прыватным інтарэсам, альбо эгаістычным інтарэсам якое небудзь класы».

Газэта асабліва разьлічана на падтрыманьне «нацыянальна-мьслыччай інтэлігенцыі і сярэдняга стану». Гавораць, што «Пайвэн Уцісэт» зьяўляецца органам народна-прагрэсывнай партыі.

Электрыфікацыя чыгунак у Індыі

Паводле меркаваньняў, электрыфікацыя асноўных ліній чыгунак будзе закончана ў 1930 годзе.

Канфэрэнцыі кансэрватыўнай і лібэральнай партыі у Англіі

Лібэральная і кансэрватыўная партыі склікаюць свае чарговыя канфэрэнцыі ў Ярмуде, першай—у кастрычніку, а другая—у верасьні г. г. Як мяркуюць, канфэрэнцыя лібэральнай партыі найбольшую ўвагу ўдзяляе абгаварэньню свайго перадыбарчай праграмы; канфэрэнцыя-ж кансэрватараў зоймецца разгляданьня пытаньня аб «прагэктцыянізьме».

Прасьледваньні індэйскіх плямён у Аргентыне

У ліпені у Буэнос-Айрэс прыбыў праўдыр індэйскага племя «тэгуэлія» Сойгукэ (з Паўночнай Патагоніі) для перагавораў з цэнтральным урадам у сувязі з прасьледваньнямі, якім падлягаюць індэйскія плямёны. У гутарцы з прадстаўнікамі друку Сойгукэ заявіў: «Індэйскія плямёны ўсемагчыма прасьледуюцца з боку мясцовай улады і сьвятарных боку».

шляку «надружжя» (скадружжя) — перша фарміраваная легіяна Пінсудкага сур'ёзна хоча перайсці на «шыяк Ягельска» (род польскіх каралеў ад Ягеллы).

Пакуль гэты марш з аднаго «шыяку» на другі адбудзецца — заваля Ходзька ўзбагаціла прозвішча Пінсудкага яшчэ адным — «домінос».

Да гэтага часу былі: маршал Пінсудкі, камандант Пінсудкі, а пяр, пасля віленскага з'езду легіоністаў, будзе яшчэ «домінос» Пінсудкі.

І гэтак з ступенькі на ступеньку, магчыма, дачакаемся і да «круль Юзаф І Пінсудкі».

Скальскі.

Фішыстыя і «вызваленцы» Украіны

Новал няпрямасць пасяціла лідэра чэхаславацкіх фашыстскіх генерала Гаіду, былага начальніка аддзелаў чэшскіх легіянераў пры Камчаку, б. шэфа генштабу Чэхаславакіі, які быў зняты з пасады за продаж сакрэтных французскіх дакументаў і за падрыхтоўку фашысцкага пугчы. Былі член фашысцкага дырэктарыя Вауэр наісаў брашуры пад назвай «Мая практыка з нацыянальнай абшчынай фашыстаў» (афіцыйная назва арганізацыі фашыстаў). Брашура яшчэ не наступіла ў продаж, але орган прагрэсывіна легіянераў «Народны Освобожені» пасылаўся апублікаваць яе змест. У брашурцы Вауэр выкрывае авантурныя планы дэражаўных пераваротаў і палітычныя махінацыі фашыстаў, а таксама іх зносіны з заграічынні і замежнымі фашысцкімі арганізацыямі. «Народны Освобожені» падае наступныя факты.

У пачатку 1927 г. чэшскія фашысты наладзілі сувязь з украінскімі эмігрантамі. Гаіда і генеральны сакратар чэшскіх фашыстаў Шейнст выялі перагаворы з гітлераўцамі (баварскія фашысты) аб аказанні грашовых дапамогі чэшскім фашыстам. Пасяроднікам у гэтых перагаворах служыў адзін з бліжэйшых памочнікаў Пятлюры, генерал Гарбанюк. У сакавіку 1927 году Гаіда наладзіў банкет, на якім прысутнічалі украінскія эмігранты Астраніца і Маргуленка і гітлеравец Шмідт. На банкетце выялі перагаворы аб грашовай дапамозе, прычым у выглядзе кампенсацыі, чэшскія фашысты абяцалі, што ў выпадку захвату ўлады яны прадаставяць Астраніцы права арганізаваць вайсковыя арганізацыі і стварыць у Прыкарпацкай Русі базу для наступлення на СССР і вызвалення Украіны. У чэрвені 1927 г. Вауэр ездзіў у Мюнхен з мемарандумам, што склаў Шейнст, для італьянскіх прыяцеляў Гітлера і для украінцаў. У мемарандуме зазначалася, што чэшскія фашысты хочучь дапамагчы Астраніцы вызваліць Украіну. Але гэта магчыма толькі, дабўшыся ўзмацнення іх налітычнага ўплыву ў Чэхаславацкай рэспубліцы, для чаго ім і патрэбна грашова дапамога. Далей, у мемарандуме падкрэслівалася, што украінскім эмігрантам будзе прадастаўлена магчымасць пасяліцца ў Прыкарпацкай Русі і арганізаваць там легіён для нападу на СССР. Зазначалася таксама на значэнне чэхаславацкага фашызму для англійскага саюзу і для кансерватыўных пласцоў Імперыі.

Вауэр ездзіў потым для перагавораў у Рым. Пасяроднікам у перагаворах паміж Мусаліні, Вауэрам і украінскімі эмігрантамі быў д-р Ісабаці.

А. О.

Ячэйка, якая рашаць ня можа

Ячэйка працасветы дае прыклад бяссьільна і слабага выканання дырэктывы партыі аб рабоце савецкіх ячэек

«Зьвязда» сьвятасова (у нумары ад 11-V) паказала на тое, што ў ячэйцы працасветы адсутнічае кантакт у рабоце між бюро ячэйкі і адказнымі працаўнікамі Наркамасветы — камуністамі. Тады-ж зазначалі праасобныя гаварышні, што там ёсць ня толькі «адсутнасць кантакту», але і нават факты ігнаравання ячэйкі.

Ігнараваньне ячэйкі з боку кіраўнікоў... І гэта ў Менску, дзе так многа гаварылі на розных нарадах, дзе так многа пісалі ў друку аб ролі савецкай ячэйкі ў справе барацьбы з бюракратызмам.

І ў гэтым паніжэнні ня толькі ячэйка, якая заслугоўвае за сваё бяссьільнае, каб яе добра сьцягалі, але і гаррайком.

Аб гэтым кажа тое заключэнне, якое далі ў ЦКК КП(б) на даручэнні апошняга члена ЦКК т. Кулак і член гаррайкому тав. Дарашвіч. Гэтым таварышам ЦКК даручыла высвятліць прычыны, якія выклікалі тую «адсутнасць кантакту», аб чым мы казалі вышэй.

На азначэнне з усімі матэрыяламі, гэтыя т. т. знайшлі, што ў такой культурнай установе, як НКА, аказваецца, ёсць таварышы, якія зьяўляюцца «някультурнымі», або лепш, партыйна нясьвядомымі. Як іны гавораць, «адказныя парт. працаўнікі НКА, якія не зьяўляюцца членамі парт. ячэйкі працасветы, лічаць рашэнні ячэйкі ў сваёй працы не абавязковымі, выходзячы з таго, што яны не зьяўляюцца членамі гэтай ячэйкі».

Становішча, бязумоўна, непармальнае, партыйную нясьвядомасць выяўляюць «адказныя парт. працаўнікі». І наколькі большасць гэтых адказных знаходзіцца ў іншых ячэйках, то можна сабе ўявіць, ды яшчэ пры такіх поглядах, яе, у сапраўднасьці, выявілася гэтая самая «адсутнасць кантакту».

Вось чаму камісія адначыла, што «сярод партыйнай часткі працаўнікоў НКА у іх працы няма ўзвясці».

Удзел ячэек у рацыяналізацыі савецкага апарату

(г. Бабруйс)

Акруговы камітэт партыі правёў абследаванне савецкіх ячэек г. Бабруйска з мэтай правяркі выканання партдырэктывы ў галіне барацьбы з бюракратызмам і рацыяналізацыяй савецкага апарату. Абследавана 7 ячэек, з якіх адна гаспадарчая, а рэшткі — пры адміністрацыйных і лекавых установах.

З абследаваных ячэек ячэйкі інспекцыі працы і гаспарвету арганізаваны год таму назад, але задач партыі, якія пастаўлены перад савецкімі ячэйкамі, яны яшчэ не ўсваялі. Так, напрыклад, ячэйка інспекцыі працы амаль нічога не зрабіла ў галіне рацыяналізацыі апарату

нім тэрмін праходжанья яе складае 2-3 дні.

— Працаўнікі НКА паміж сабой перапісваюцца; перанісаваліся, асабліва, бо з 17 інспектароў кожны лічыць сваім абавязкам пісаць абешнікі.

— У справе прыёму наведвальнікаў ёсць бюракратызм, некаторых працаўнікоў ніколі ў НКА ня знойдзеш.

— Валаткітая справа: нейкі Лявоніч трымаў на працягу 8 месяцаў рукапісную п'есу «Бушуць хвалі». — І гэтак далей.

Адсюль зразумела, што ячэйка ў справе кіраўніцтва ўстановай слаба адчуваецца, што функцыянальная сістэма так ажыццяўляецца, каб толькі над ёй зьдэкаваць. Быў-жа выпадак, калі ячэйка, абгаворваючы зьявішчы бюракратызму, так і запісала сваё бяссьільнае:

«— перадаць увесь матэрыял па гэтай справе ў ЦКК, бо бюро ячэйкі саагой рашэння прыняць ня можа...».

Пры такіх поглядах зразумела, чаму меў месца той выпадак, аб якім гаварылася на сакавіковым пленуме ЦКК, калі нарком зьявіўся ў ЦКК з запіскай, у якой ён запытаў, ці можа ячэйка абмярковаць пытаньне адносна выдаткаў.

Далей прыяць такое становішча ніяк ня можна. І ніна гаррайкому ў тым, што ён да гэтага часу, ня глядзячы на ўсім вядомы абешнік ЦКК УсеКП(б) ад 1926 году аб сав. ячэйках, трымаў такую «зборную» ячэйку пры ЦК саюзу, а не пры праасобных установах.

Таму мы падтрымліваем тую прапанову, якія ўнесены ў гаррайком: — Арганізаваць ячэйку пры НКЛСветы.

— Адказных працаўнікоў перавесці з іншых ячэек у новую.

— Сяму-таму ў ячэйцы трэба праісці элемэнтарны курс партграмат аб задачах ячэек у савецкіх установах.

І мы дадаем: — І наогул трэба ажыцьціць работу ячэйкі, даць ёй магчымасць змагацца з бюракратызмам і зьявішчамі ў апарате ўстановаў.

А. В.

аддзелаў пры гаспарвее, як наразьвета, камгас і г. д.

Агульнае становішча рэнтны ячэек — адасальняючае. Яны асноўныя дырэктывы партыі ўявілі.

У галіне рацыяналізацыі апарату і скарачэння іштатных адзінак маюцца практычныя вынікі. Так, пры рацыяналізацыі апарату акрфа скарачэньне выдаткаў дае штогадовую эканомію ў суме 23.200 руб.

Акрамя таго, сам апарат, у выніку рацыяналізацыі, працуе значна лепш.

Барацьбе з бюракратызмам і цягнутай ўдзяляецца больш увагі. Так, напрыклад, у акрфа за бюракратызм асноўныя зьявішчы з працы фініспектар; на міліцыі 23 служачыя атрымалі розныя спаганьні.

Неабходна адначыць ажыўленьне дзейнасці эканомкамісіі і палешаньне якасьці іх працы; у ячэйцы акрфа зусім апраўдаў сабе мэтай прыцягненьня мас шляхам стварэньня эканомкамісіі розных секцыі на вывучэньні і палешаньні працаў на праасобных галінах.

Насыценныя газэты сталі больш адбываць недахопы ў апарате.

Разам з гэтым, абследаваньне выявіла рад буйных недахопаў у працы савецкіх ячэек у галіне рацыяналізацыі апарату і барацьбы з бюракратызмам. Асноўным недахопам зьяўляецца тое, што яшчэ да гэтага часу настанова ЦК УсеКП(б) аб выхаванні ў камуністыч адказнасці за працу ўстаноў побач з кіраўнікамі ў практычнай працы ня выявілася. Гэта падьварджаецца словам удзелам камуністыч у працы эканомкамісіі і эканомнарад.

У радзе ячэек мы маем выпадкі, калі пры заслухоўваньні справаздачы таго, ці іншага кіраўніка, выдзяляюцца камісіі для прапрацоўкі практычных прапановаў, але пры праверцы аказалася, што прапановы ня былі падрыхтаваны.

Практычныя прапановы асобных камуністаў ячэйкі ня ўлічваюцца. Насыценныя газэты ўсё яшчэ ня досыць адбываюць працу і, галоўным чынам, недахопы апарату. Слаба рэагуе адміністрацыя на гэтыя зямкі, ёсць праасобныя моманты зашчыму пры крытыцы тых ці іншых недахопаў. Наогул, праца на самакрытыцы ў савецкіх ячэйках разгорнута вельмі слаба.

Прытуляецца актыўнасць радавых партыйцаў. Так, у яч. міліцыі члены партыі на сходах адчуваюць сабе падначаленымі і, калі начальства гаворыць, лічаць неабходным ня прырэчыць яму. Былі выпадкі падачы членамі партыі ў бюро ячэйкі рапартаў. Самі адміністратары-партыйны часта не знаходзяць мяжы між службовымі і партыйнымі адносінамі.

Адным з асноўных недахопаў у дзейнасці савецкіх ячэек зьяўляецца амаль поўная адсутнасць працы на арабачэньні апарату і ўзгадненьні працы між адміністратарамі-партыйцамі і ячэйкамі.

Цікава адзначыць, што ячэйка ведае аб наліччы ў апарате гігілога і варожкага элемэнта, на гэта слаба рэагуе, а адміністратары-партыйцы ня лічаць патрэбным узгадненьні такіх пытаньні з ячэйкай. Усё гэта адбываецца на агульнай працы ячэйкі.

Акругомам даны аднаведныя дырэктывы для зьявішчэння адначыных недахопаў.

Н. М. КЛЯБАНУ.

Больш увагі камуністаму-калгасьніку

(Смалявіцкі раён, Меншчына)

12-га жніўня пры райкоме КП(б)В адбылася нарада партыйцаў і камсамольцаў, што працуюць у калгасах і саўгасах. На нарадзе заслуханы інфармацыі з месца.

Выступаўшыя т. гаварылі аб гаспадарчым становішчы калгасаў і саўгасаў.

У некаторых саўгасах (Шыпяны, Антанопаль) працоўная дысплыіна была пастаўлена слаба. Панаваўшая срод большасці рабочых гэтых саўгасаў п'янка павлічвала прагуды і зьяманшала прадукцыйнасць працы.

У саўгасе «Антанопаль» п'янка ішла ва ўсю пад непасрэдным кіраўніцтвам і ўдзеле б. загадчыка саўгасу партыйца Сьвірстыовіча. Ня глядзячы на гэта, Смалявіцкі райвыкалком не паклапаціўся заслухаць дакладу і даць напрамак у працы гэтага саўгасу.

Партыйныя ячэйкі раёну таксама невыварчальна зьявілі ўвагу на працу срод саўгаскіх рабочых, так, напр., у саўгасе «Зарэчча» няма вядомага партыйца і камсамольца, а ячэйка, якая знаходзіцца за вярсту ад саўгасу, ня цікавіцца працаў у саўгасе. Дзякуючы гэтаму, у некаторых саўгасах і калгасах (саўгас «Зарэчча», калгасы «Надзея», «Большавік») няма ніводнага партыйца і камсамольца.

Прыклад, які трэба скарыстаць

(Н.-Барысаў)

На заводзе «Камінтэрн» існуе дзьве цэх'ячэйкі. Да сучаснага моманту яны добра разгарнулі працу і ўжо маюць значныя дасягненьні.

На адкрытых сходах цэх'ячэек заўсёды прысутнічае 40-45 беспартыйных рабочых. Гэтыя рабочыя прымаюць актыўны ўдзел у абгаворваньні розных пытаньняў, асабліва вытворчых. За апошні час наладзілася праца вытворчых камісіі.

У сувязі з пераходам на трох-зменную і зьдэльтную працу, павысілася вытворчасць працы і зарплата рабочых. Лік простаюў азначна зьявіўся. Так, калі ў перавышчэ 1-2 гады, якіх ужо амаль немагчыма зьявіць.

Сабеконт прадукцыі ў фанэрным цеху зьявілі на 4 проц.

Па культурна-масавай працы «Камінтэрн» стаіць на першым месце. На 360 чалавек рабочых вылісваецца каля 400 экз. газет і часопісяў. Больш 200 чал. зьяўляюцца сталымі чытачамі бібліятэкі. Амаль усе рабочыя — члены клубу. У Асоав'яхіме знаходзіцца 250 рабочых, у касе ўзаемадапамогі — 300 чалавек, у Мопры — 200 чал. і г. д. Драмгурток і аркестр «Камінтэрну» — леныя ў Барысаве.

Цэх'ячэйкі практыкуюць новыя мэты працы. Да такіх мэтадаў дагчыць «шклянка гарбаты» і таварыскія гутаркі з рабочымі, вечары самакрытыкі, розныя экскурсіі, якія праходзілі з вялікім посьпехам.

Таксама добра наладжана групавая агітацыя. Так, у часе абедзенага пераніжкі сакратар калектыву вядзе гутаркі з рабочымі аб сучаснай палітыцы партыі і інш. ш.

Калі ў мінулым годзе ў Смалявіцкім раёне былі камсамольскія ячэйкі пры 2-х саўгасах Шыпяны і Антанопаль, дык сёлета іх ужо няма — распаліся, дзякуючы таму, што шмат камсамольцаў-рабочых саўгасаў — выключаны ці выбылі куды-небудзь.

Кульгае на абедзье нагі культпраца срод саўгаскіх рабочых. Ваколічнае сялянства ня бачыць у саўгасах культурных мэтадаў вядзеньня сельскае гаспадаркі.

Ленні абстаіць справа з культпрацай у калгасах. Калгас «Алесіна» летась зімою арганізаваў у ваколічных пасёлках пункт па ліквідацыі няп'янасьці.

У калгасе ўважкі прадаваў гурток кройкі і шыцьця для жанчын, выходзіць насыценгазета, вышываюцца газ. «Бел. Вёска», «Чырв. Зьмена», «Акцябр» і г. д. Месяца чырвоны кутос, у якім і праводзіцца ўся культпраца.

У часе вясеньняй пасеўнай кампаніі алесінцы дапамаглі засеяць зямлю беднай удавы. Пры падрыхтоўцы асьвешчальнага саўбе будучы таксама абсяяны дзьве бадняцкія гаспадаркі.

На нарадзе вынесены рад практычных прапановаў па далейшай гаспадарчай і культурна-масавай працы саўгасаў і калгасаў.

АЛЕСЬ ЛІПНЭВЫ.

лялай прычыны; у тым жа адбываюцца вышываць штраф, адбываюцца табуны авец, якія зьяўляюцца адзінай крыніцай для жыцця гэтых народаў. Часта мясцовая ўлада ўжывае нават яўныя падлогі і амукаваныя пэнаітэральныя ўласты. Умяшаньне цэнтральнай улады вельмі патрэбна, бо інакш мы будзем прымушаны эміграваць у «Чылі».

Характэрна, што Сэйгукэ ўжо некалькі тыдняў дабіваецца аудыённы ў прэзыдэнта, але без усялякіх вынікаў.

Амэрыканскія турыстыя накіроўваюцца ў СССР

Па даных Амгадлу, рад амэрыканскіх кампаній заключыў з экскурсійным бюро Саўгандальфлёту ўмову аб перавозцы ў СССР у бягучым годзе 700 турыстаў.

У будучым годзе з ПАЗШ прыедзе ў СССР каля 5.000 турыстаў.

ТОМАС АБАРАНЯЕ ПРАДПРЫЕМЦАЎ

Лідэр ангельскай рабочай партыі Томас зьявіўся да мясцовых арганізацый саюзу чыгуначнікаў з абяцанкам па пытаньні аб зьявішчэнні зарплат на 2,5%. Томас раіць рабочым згадзіцца на ўмовы прадрываюцца і «ўвайсці ў палажэньне апошніх».

— Іх прыбыткі за першае паўгодзьдзе 1928 году, — піша далей Томас, — паменшыліся на 4.777 т. фун. стэрлінгаў у параўнаньні з 1927 годам.

Таму неабходна прыняць іх прапановы.

Пытаньне аб адносінах да прапановы прадрываюцца будзе ў хуткім часе абгаворвацца на дэлегацкіх канфэрэнцыях чыгуначнікаў.

МАНІЯ «БАЛЬШАВІКАГА ПРАСЛЕДВАНЬНЯ» У КІТАІ

Як паведамляе «Індустрыяль энд Комерчэіэль Дэйлі», члены Гаміндану адмаўляюцца запаўняць распрадаваныя Гамінданам анкеты. З 18.000 членаў Гаміндану ў Кантоне рэгістрацыю праісцілі толькі 3.960. Партыйныя лідэры адносіцца да тых хто запаўняе анкету, з вялікім недавер'ем, западзвараючы такіх асоб у большавізм. Газета піша: «новыя анкеты скарысталі камуністыя, якія ведаюць гамінданаўскія прычыны лепей, чым сапраўдныя члены Гаміндану».

Наогул-жа гамінданаўцы баяцца запаўняць анкету; тым-ж, што праходзяць рэгістрацыю, адказваюць на запытаныя анкету ў такім духу, што даюць верхавіне партыі магчымасць лічыць іх камуністамі.

АНТЫЯПОНСКІ ТЫДЗЕНЬ У ШАНХАІ

З 13 па 19 ліпеня ў Шанхаі быў праведзены, так званы, антыяпонскі тыдзень, у часе якога адбыўся рад мітынгаў і сходаў. Акрамя таго, ва ўсіх кіно дэманстраваліся антыяпонскія карпіны.

«РУХ САМІН» У ІНДАНЭЗІІ

У Інданэзіі назіраецца ажыўленьне рэвалюцыйна-вызваляючага «руху Самін». У апошнія дні здарыўся рад новых стычак у правінцы Рэмбанг. У той жа правінцы адзначаны выпадкі адмовы насельніцтва ад удзелу ў абшчынных агубарах.

У Сумбео Агубара на гэтай падставе адбыліся вялікія стычкі. Адзін з мясцовых жыхароў зрабіў замах на рэгенту (правіцеля).

Была наладжана дэманстрацыя, ў часе якой паліцыя страляла ў на-тоўп і параніла аднаго тубыльца.

А. Каган.

Хто дасць больш грошай у пазыку дзяржаве

Наша індустрыяльная спартакіяда

Спаборніцтва калектываў на лепшую падпіску

Адозва ЦВК БССР

да ўсіх працоўных Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі

(Аб другой пазыцы індустрыялізацыі ТАВАРЫШЫ!

Саюз Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік, улада ў якой знаходзіцца ў руках рабочых і працоўнага сялянства, у вельмі цяжкіх і складаных умовах, з вялікім напружаннем будзе сацыялістычную гаспадарку.

Знаходзячыся ў абружэнні капіталістычнага, якія варожа адносяцца да Саюзу ССР і імкнуцца скласці блёк для нападу на нашу краіну, каб знішчыць уладу рабочых і сялян і аднавіць уладу абшарнікаў і капіталістычнага, зварнуць зямлю памешчыкам, а фабрыкі і заводы капіталістычнаму, пралетарская дзяржава ў працягу цэлага шэрагу гадоў пад кіраўніцтвам Камуністычнае партыі знішчае ўсе перашкоды, якія сустракаюцца на шляху нашага будаўніцтва.

Шмат дасягненняў маецца ў нашым гаспадарчым і культурным будаўніцтве, напрыклад: па БССР адбудаваны і будуюцца цэлы рад буйных прадпрыемстваў, у якіх павялічваецца колькасць рабочых і на якіх выпрацоўваюцца прадукцыя для задавальнення запатрабаваньняў наша гаспадаркі.

Сельская гаспадарка часткова пераводзіцца на лепшыя формы апрацоўкі зямлі з ужываннем больш складаных сельска-гаспадарчых машын і прыладаў. Некаторыя вёскі паступова пераходзяць на электрычнае асвятленне.

Для развіцця нашае прамысловасці, пабудовы новых фабрык і заводаў, для электрыфікацыі краіны, для таго, каб перавесці вялікую масу дробных сялянскіх гаспадарак да ўжывання трактара, удасканаленага плугу, складаных сельска-гаспадарчых машын, штучнага ўгнаення і г. д., неабходны вялікія сродкі. На дапамогу крэдытам і пазыкамі з боку буржуазных дзяржаў мы разлічваемся ня можам і ўсе сродкі на гэту патрэбу павінны адшукаць у сябе.

З гэтай мэтай савецкі ўрад выпус-

кае пазыкі, каб мабілізаваць маючыся ўнутры краіны ў працоўных сродкі, якія выключна скарыстоўвае на развіццё прамысловасці, сельскае гаспадаркі, электрыфікацыю, на пабудову новых шляхаў зносін і г. д., што палепшае добрыя працоўных і павышае ўзровень культурнага жыцця краіны.

Першая пазыка індустрыялізацыі была пакрыта рабочаю клясай, а пазыка ўзмацнення сельскае гаспадаркі амаль поўнасьцю была распаўсюджана сярод сялянства.

Мы ўпэўнены, што і ў сучасны момант ня знойдзецца ніводнага рабочага, селяніна, служачага і наогул працоўнага, які б ня прыняў удзелу ў новай пазыцы. Незалежна ад таго, што ўдзел у пазыцы дае магчымасць працоўным садзейнічаць сацыялістычнаму будаўніцтву, пазыка дае і карысць кожнаму трымальніку аблігацыі.

Папярэдняя падпіска ўжо сьведчыць аб тым, з якім захапленнем і сьведомасцю рабочыя і служачыя адкунуліся на заклік ураду. Падпіска на 100 проц. месячнай пэнсіі—звычайная справа, а многія значна перавышаюць свой месячны аклад.

Прэзыдыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту заклікае ўсіх рабочых, сялянства, чырвонаармейцаў, усіх працоўных Беларусі прыняць самы актыўны ўдзел як у распаўсюджанні, таксама і ў набыванні аблігацыі другой пазыкі індустрыялізацыі. Шчыры ўдзел у пазыцы ўзмоцніць саюз рабочае клясы з сялянствам і ўзьніме моц першае пралетарскае дзяржавы, якая змагаецца з націскам сусветнага капіталізму.

Няхай жыве савецкае сацыялістычнае будаўніцтва!

Няхай мацнее саюз рабочых і сялян!

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. ЧАРВЯКОУ.
Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. ХАЦКЕВІЧ.
18-га жніўня 1928 г.
Гор. Менск.

Гомель сабраў 200 тыс. руб.

Першымі—чыгуначнікі

ГОМЕЛЬ. (Уласны кар.). Падпіска на пазыку амаль што на ўсіх прадпрыемствах праходзіць вельмі паспяхова. Трэба адзначыць, што падпіска праводзіцца па ініцыятыве саміх рабочых, якія падштурхваюць арганізатараў.

Найбольш актыўныя—рабочыя Заходніх чыгунак, якія правілі падпіску на суму больш месячнага заробтку.

На фабрыцы «Вэзуві» за два дні сума падпіскі складае 23.000 р., на фабрыцы «Дняпро»—11.000 р., на Добрускай фабрыцы «Гэрой працы» арганізаваны цэхавыя камісіі данамогі пазыцы.

Гомельскі акруговы саюз самаўзнаўнай кааперацыі абвясціў конкурс на лепшае таварства па рэалізацыі пазыкі.

Наогул, на 18 жніўня сума падпіскі па Гомелі складае больш 200 тыс. р.—25 проц. кантрольных лічбаў.

Слаба праходзіць падпіска ў раёнах, дзе яшчэ мала зроблена ў справе папулярызацыі пазыкі.

Вёска пачала падпіску!

Марына-Горскія паштавікі выклікаюць

На агудным сходзе Марына-Горскай пошты разам з лістаносцамі праведзена падпіска на 150 проц. месячнай зарплаты. Паштавікі Марына-Горскія выклікаюць на падпіску ўсіх паштавікоў і лістаносцаў Менскай акругі.

Марына-Горская ячэйка ЛКСМБ паставіла падпіска на 100 проц. месячнага заробтку.

Настаўнікі Новосельскаўскай сямігодкі і іншыя служачыя школы падпісаліся на месячную пэнсію.

Камісія садзейнічання пачала растлумачальную кампанію сярод сялянства.

Яна дала заданне кожнаму вясковану актыўнаму заняцца агітацыяй за падпіску на пазыку.

К.

Вёска будзе культурнай

На сродкі самаабкладання будуюцца масты, школы, лазьні, пажарныя дэпо, бэтонныя студні, брукуюцца вуліцы, асушваюцца балоты. Разам са школай і лазьняй павінны прыйсці веды і лепшае культурнае жыццё

У кампаніі па правядзенні самаабкладання ў вёсцы надышоў самы адказны момант. Арганізацыя сялянскіх сходаў і агітацыя за самаабкладанне—гэта толькі невялікая частка працы. Галоўнае наперадзе. Галоўнае—гэта ўмець скарыстаць сабраныя сродкі і паказаць селяніну, што кожная яго капейка затрачана не дарма. Тут важна правіць ініцыятыву і гаспадарчую ўмеркаванасць. Гэта будзе свайго роду экзаменам гаспадарчых адольнасцей нашых сельсаветаў і райвыканкомаў.

Ад удача ці няўдача скарыстання сродкаў ад самаабкладання залежыць ня толькі аўтарытэт мясцовага органа ўлады, але і наша дзейная работа ў галіне мабілізацыі грамадзкай ініцыятывы сялянства на палепшанні быту вёскі.

Таму цікава прасачыць, як скарыстоўваюцца сродкі ад самаабкладання.

Селькор Л. Бабаедаў з Замоскага сельсавету, Халопецкага раёну, наведваючы, што ў іх кампаніі па самаабкладанні прайшла пад лезунам рамонт дарог і мастоў. Гэты лезунг зараз праводзіцца ў жыццё.

Дарога, якая злучае сельсавет з РВК, раней наводзіла жах на ўсіх праезджачых, фурман рызыкаваў пакінуць у граі воз і пакалечанага каля. Дарога дзяржавы адрамантавана—хоць на валёсшыдзе катаяся. Пабудаваны мост на раце паміж в. Адамаўка і хутарам Багудзенька, адрамантавана вуліца ў в. Адамаўка. Таксама адрамантавана вуліца ў в. Чорная Лаза. Сяляне па ўласнай ініцыятыве адрэвалі ад дарогі пяць жывыя будынкі. Сяляне в. Забонша высталі сваю вуліцу каменем і пяском. Да гэтага, на вуліцах жудасна было прайсці, жывёла гразла.

Праз Замоскі сельсавет працякае рака Эса. Рэчка такая буйная, што зімою ў самыя вількія маразы яна рэдка замярае. Увесну і ўвосень канцэлярыя сельсавету адрываецца ад насельніцтва на цэлы тыдзень. Пры пераправах бывалі чалавечыя ахвяры. Цяпер праз р. Эса пабудаваны новы моцны мост і дамба. Мост мае ў даўжыню 28 аршын і ў шырыню 8 аршын. Другі мост пабудаваны на затоцы, каля ракі, і мае ў даўжыню 14 аршын і ў шырыню 8 аршын.

Уся гэта работа каштавала 480 р., а калі-б гэту работу аддалі надрадчыку, яна каштавала-б каля 1.500 рублёў.

Селькор Висковы піша з в. Вышні-Стан, Новосельскаўскага сельсавету, Барысаўскага раёну, што сяляне таксама выдзінулі свае двары з балоты. На вуліцы в. Вышні-Стан мала было хадзіць і ездзіць толькі ў летнія сухія месяцы і зімой на саннай дарозе. Выгнаць на поле жывёлу і вывезці гной было нячэсна для гаспадароў гэтай вёскі. Акрамя гэтага вуліца зьяўляецца кры-

ніцаю ўсялякае заразы, бо там заўсёды было сырое, неадаровае паветра, а граць забруджвала ваду ў студнях.

З гэтай вёскі па самаабкладанні было сабрано 62 руб. Зараз вёска Вышні-Стан зусім не пазнаць. Вуліца паднята ў сярэднім на паўметра, з абодвух бакоў выкананы глыбокія канавы і зроблена 7 мастоў. Усё гэта каштавала ня 62 руб., а больш чым 500 руб.

Таму гаспадары гэтае вёскі, вітаючы справу самаабкладання, гавораць, што калі ў будучым годзе ня будзе праводзіцца самаабкладання, дык яны самі сябе аблежыць на пабудову хаты-чыталні.

У в. Габатавічы, Гомельскай акругі, як наведваючы селькор Карлоўскі, дзякуючы самаабкладанню, зроблены добрыя масты, выкананы канавы, зроблены насыпы, адрамантаваны студні, і г. д. Вёска Альхоўка таксама абнавілася. На сродкі самаабкладання пабудованы добры мост, устанавлена школа і г. д.

У в. Возера, Самахваціцкага раёну пабудована новае пажарнае дэпо і куплена новае пажарнае машына, на што выдана каля 700 руб. У в. Гарадзішча, Маркаўцы, Мякаты, Басманаўка напраўлены масты і грэблі. Каштавала гэта 441 р. 29 кап. Засталіся нескарыванымі 184 руб. 66 кап. Падрыхтоўваюцца дрэва для мастоў і рамонт саркаўскай школы. У хуткім часе будзе куплена пажарная машына для в. Ячанкі.

Але-ж ня ўсюды сродкі ад самаабкладання скарыстоўваюцца так

удала. Вось пішучы з в. Лельчыцы, Мазырскае акругі што меркавалася на сродкі самаабкладання пабудавать пажарнае дэпо і лазьню. Пажарнае дэпо пабудавалі, але-ж з пабудоваю лазьні замінка. Некалькі месяцаў складаліся праекты, потым парапшылі будаваць лазьню пад носам РВК, але потым атледзеліся і перанеслі яе на другое месца. Тут ды-ж трэба было перавесці нарыхтаванае каменне. Але гэта яшчэ ня ўсё. Тэхнік з Акрава спраектаваў агнятрывалую лазьню, а гліны ўзяцьняма дзе. Потым першы тэхнік захварэў, прыслалі другога, а работа ўсё на месцы.

Амаль такая-ж гісторыя атрымалася з пабудоваю лазьні ў м. Лагойску. Акруговы інжынер Шпунт абцяў складеці плян і каштарыс на пабудову, даў сваё слова гонару, што зробіць гэта хутка, але-ж Лагойскі райвыканком чакае ўжо траці месяц, а плян інжынера Шпунта ўсё яшчэ няма.

З Рудзенскага сельсавету, Сымлавіцкага раёну, піша селькор Чуўшы, што сродкі, сабраныя ад самаабкладання, ляжаць без ніякай карысці ў сельсавете. На пабудову пажарнага дэпо ў вёсцы Раўнапоўлі вызначана 10 проц. сродкаў, але-ж да гэтага часу нічога ня зроблена. Пажарны інвентар валяецца пад адкрытым небам.

У Вацвіцкім сельсавете, Клічаўскага раёну, як піша селянін Цыбуля, мясцова ўлада абцявала на сродкі самаабкладання пабудавать электрычную станцыю і правесці ў кожную хату лампу Ільліча. Але-ж спачатку ня вылічылі, што станцыя павінна каштаваць 47.000 рублёў і

што такія сродкі шляхам самаабкладання ніколі не збірэш. Сабралі-ж усяго 1.541 руб. 05 кап. Спалодуюца, што райвыканком адпусціць 500 р., ды яшчэ акрыўканком дасць 2 тысячы рублёў. Але-ж разам гэта складае выш 4.000 рублёў, што, відама падта мала для пабудовы станцыі. Памылка, зробленая мясцовай уладай, дрэнна адбіваецца на настроі сялян, якія кажуць: «калі абцявалі лампу Ільліча, дык трэба гэта абцягнаць выканаць». Трэба хутчэй вырасціць гэта пытанне.

Таксама дрэнна стаіць справа ў Пятрыкоўскім раёне, Мазырскае акругі. Ня ўсе грошы сабраны. Напрыклад, сяляне вёскі Жаковічы ўнеслі толькі 10 проц. належнай сумы, непацельшчыкамі зьяўляюцца кулакі і некаторыя заможныя, якім прыходзіцца плаціць больш 30-35 рублёў.

Другая прычына таго, што работа яшчэ не пачалася, гэта нерэальнасць вызначаных мерапрыемстваў у адпаведнасці з сродкамі. Напрыклад, у в. Рудні настанавілі купіць хату пад школу, а сродкаў усяго 291 руб. Што гэта будзе за школа на такія грошы? Турбінаўцы на пабудову школы сабраві 364 руб.—сьлёзы, а ня грошы,—як кажуць сяляне. Трэба было абцягнуць сродкі 2-3 вёсак на адну агудную моту. Што датычыцца недаімкі, дык яе трэба сабраць зараз-жа.

Вось якія становічыя і адмоўныя моманты ёсць у скарыстанні сродкаў, сабраных ад самаабкладання. Мясцовыя і кантралюючыя органы ўлады павінны аддаць гэтай справе больш увагі.

П.

Праверыць выкарыстанне сродкаў па самаабкладанні

Набліжаецца канец будаўнічага сезону. Трэба праверыць, што зроблена на сродкі па самаабкладанні. Галоўнае, як скарыстаны гэтыя сродкі, як рэальна лічы размяркоўваліся і выдаваліся.

Матар'ялы, якія мы маем на сёньнешні дзень, кажуць, што размяркоўваліся сродкаў, наступіўшых ад самаабкладання, ня ўсюды было правільным і рэальным. Вызначалася, прыкладна, будаўніцтва школы, кошт якое далёка перавышала суму сабраных сродкаў, і такім чынам будаўніцтва ня раз опыналася. Другі прыклад: сродкі прызначаліся на землярэадкаванне, а з-за адсутнасці тэхнічных сіл вёска не магла і не ўвайшла сёлет у плян па землярэадкаванні, і сродкі застаюцца не скарыстанымі.

Пры буйнай-жа ўвазе з боку райвыканкаму і сельсаветаў—гэтыя сродкі маглі быць выкарыстаны з вялікім поспехам і карысцю на іншыя, таксама важныя, патрэбы.

Тут, на наш погляд, імат залежыць, наперадзе, ад увагі паміжніх арганізацый і, падругое—ад грамадзкай увагі і зацікаўленасці самаго жыхарства.

Мы добра ведаем, што справа зем-

дэ немагчыма прыступіць да будаўніцтва з-за браку сродкаў—трэба пераглядзець іх прызначэнне—абгаварыць на сходах сялянства магчымасць іх накіравання на іншыя патрэбы.

Каб паказаць, што такое становішча з скарыстаннем сродкаў па самаабкладанні зьяўляецца сапраўдным, мы прыводзім лічбы па адным раёне Бабруйскай акругі. З агуднай сумы па раёне, вызначанай на школьнае будаўніцтва, выкарыстана ўсяго 23 проц., на шляхавое будаўніцтва—55 проц., прызначанай сумы, на пажарную ахову выкарыстана 23 проц., на ахову здароўя—38 проц., на лазьні—16 проц., на зямельныя справы—30 проц. Па іншых галінах скарыстання нават адсутнічае вучот.

Такім чынам, мы бачым, што ў большасці выпадкаў нават палова сродкаў ні па адной галіне не скарыстана.

Гэтае становішча трэба прызнаць неармальным.

Самае галоўнае,—трэба справу выкарыстання гэтых сродкаў падпарадкаваць грамадзкаму кантролю. Праз агудныя сялянскія сходы, сходы беднаты трэба правесці шырокую справадчаснасць—як ідзе бу-

За дзень выканалі заданне

БЯРЭЗІНА. (Уласны кар.). Папярэдняя падпіска на пазыку пачалася ў раёне 17-га жніўня ўвечары, а 18-га ўжо выявілася, што замацаваныя за прафсаюзамі раёну кантрольныя лічбы пакрыты злішкам. Можна з упэўненасцю сказаць, што заданне па раёне будзе

выканана на 150 проц.

Заўважваецца нябывалы ўздым усіх служачых і рабочых раёну. У сельсавет, на пошту, у касу ашчаднасці прыходзяць служачыя, каб атрымаць растлумачэнне аб умовах падпіскі.

Настаўнікі Новосельскаўскай сямігодкі і іншыя служачыя школы падпісаліся на месячную пэнсію.

Камісія садзейнічання пачала растлумачальную кампанію сярод сялянства.

Яна дала заданне кожнаму вясковану актыўнаму заняцца агітацыяй за падпіску на пазыку.

К.

АДЫВАЮЦА НА ВЫКАНАНЬНІ ВЫТВОРЧЫХ ПРАГРАМ

Дабіцца ўзьяняцця прадукцыйнасьці працы—важнейшая задача

НЕБЯСЬПЕКА НЕДАВЫКАНАНЬНЯ ПЛЯНАУ

Агульнае гаспадарчае становішча краіны высювае перад прамысловасьцю ў гэтым годзе рад важных задач. Выкананьне вытворчых праграм, плянаў, павялічэньне прадукцыйнасьці і зьніжэньне сабекошту зьявяюцца з работай на хлебазагатоўках, а неабходнасьцю напалісьня капіталаў унутры прамысловасьці для забеспячэньня яе разгортваньня ў будучым годзе.

Разгортваньне Беларускай прамысловасьці за першае паўгодзьдзе ішло даволі паспешна.

Аднак, рад фактаў гаворыць аб няпэчэнай сур'езнай небясьпекі няпоўнага выкананьня намечаных плянаў і заданьняў.

Апрача прычын аб'ектыўнага характару (прабамі ў сырцы для ільня-апрацоўчай прамысловасьці, слабым збыт дражджэй), ёсьць рад зьявішч, якія адмоўна адбываюцца на рабочым прамысловасьці і залежаць ад саміх прадпрыемстваў.

Заняпад тэхнічнай ініцыятывы, працоўнай дысцыпліны, прагулы, недавальняючая праца некаторай часткі тэхнічнага персаналу,—усё гэта, вразумела, перашкаджае максымальнаму разгортваньню прамысловасьці. Шмат памылак наглядаецца і ў капітальным будаўніцтве.

Як і раней, канец гаспадарчага году дае найменшыя вынікі, хоць у гэты час значна павялічваецца плацэадзьянасьць і попыт вёскі.

Мы маем у наўнясьці небясьпекі недавыкананьня плянаў, невыстарчальнага разгортваньня прамысловасьці і невыстарчальнага ўнутры-

прамысловага накапленьня. Усе гэтыя недахопы ў большай ці меншай ступені маюць месца і на буйнейшых барысаўскіх прадпрыемствах.

САБЕКОШТ ЗАПАЛКА ПАКУЛЬШТО ЗЬНІЖАНЫ НА 6 ПРОЦ.

а што будзе далей?

На фабрыцы запалак «Чырвоная Бярэзіна» першы квартал выявіў недавыкананьне вытворчай праграмы. Недавальняючыя вынікі тлумачацца мерапрыемствамі рацыяналізацыйнага характару—пераходам на новы разьмер скрынак.

Уведзены ва ўсёй запалкавай прамысловасьці стандартны разьмер скрынкі дае значную эканомію матэрыялу. Пры ранейшай колькасьці запалак, скрынкі зьменшаны ў доўжкі, запалка стала некалькі больш пяскай.

Пераход на стандарт ня выклікаў спыньня фабрыкі і быў праведзены на ходу. Усё-ж ён выклікаў павялічэньне сабекошту прадукцыі на 20 кап. на скрынцы—з 5 руб. у мінулым годзе да 5 р. 20 к.

Другі квартал ужо даў зьніжэньне ў параўнаньні з мінулым годам, на 10 кап., а трэці квартал і на 30 кап.

Такім чынам для 3-га кварталу атрымана зьніжэньне сабекошту ў разьмеры 6 проц.

Станоўчыя вынікі трэцяга кварталу тлумачацца пераходам на стандарт, некаторымі рацыяналізатарскімі мерапрыемствамі і зьніжэньнем агульна-заводзкіх выдаткаў.

Вытворчая праграма на запалках за 9 месяцаў выканана з перавышэньнем супроць мінулага году на 11,6% і супроць пляну на 5,9%.

Вытворчая праграма на выпрацоўцы сядзеньняў выканана поўнасьцю—з 95.000 тузінаў да 73.000.

Недавыкананьні пляну вырабу запалкаў на 16 проц., што тлумачыцца арганізацыйна на фабрыцы вытворчасьці ішкелцаў, якія раней увозіліся з-за граніцы.

У гэліне прадукцыйнасьці працы значныя вынікі былі дасягнуты толькі ў 3-м квартале, які даў павялічэньне на 8,87 проц. супроць мінулага году. Гадавы-ж плян наўрад-ці ўдасца выканаць, бо першае паўгодзьдзе дало зьніжэньне прадукцыйнасьці працы на 2,5 проц.

РАЗРЫЎ ПАМІЖ РОСТАМ ЗАРПЛАТЫ І ПРАДУКЦЫЙНАСЬЦЮ ПРАЦЫ

На «Чырвонай Бярэзіне» асабліва заўважаецца разрыў паміж ростам прадукцыйнасьці працы і ростам зарплаты. За 9 месяцаў рост зарплаты дасягнуў 14,5 проц. супроць намечанага пляна росту ў 5 проц.

Гэта тлумачыцца падцігваньнем заробку адсталых груп рабочых. 4-ты квартал, у зьвязку з адпускнай кампаніяй і пасьлябленнем тэмпу работы, ня дасягь намечанага росту прадукцыйнасьці працы.

Нельга чакаць, таксама, такога-ж тэмпу зьніжэньня сабекошту прадукцыі, як у 3-м квартале. Такім чынам можна сумлявацца ў тым, што да канца году будзе дасягнута намечаная гадавым плянам зьніжэньне сабекошту на 6 проц.

З 1-га красавіка будучага году запалкавая фабрыка пераходзіць у новы будынак, стары будзе пераабсталяваны для пашырэньня вытворчасьці сядзеньняў, на якія ёсьць вялікі попыт, як на ўнутраным рынку, так і за межамі.

Будаўніцтва фабрыкі ў самым разгары. Але невыкананьне тэрмінаў будаўніцтва, недагаворанасьць і нядабайнасьць, прымушаюць сумнявацца і ў сьвачасовым выкананьні пляну будаўніцтва.

РОСТ ПРАГУЛАЎ НА «ДОМБАЛІ»

Калі на «Чырвонай Бярэзіне» ёсьць усё разрахункі на вытворчасьці і калькуляцыя сабекошту, дык на гуче імя Домбала ніяк нельга атрымаць калькуляцыі і разрахункаў за 9 месяцаў. Яны могуць быць гатовыя толькі ў канцы жніўня.

За тое гуча імя Домбала мае цікавыя даныя аб прадукцыйнасьці працы і прагучах. Гэтыя даныя даволі сумныя. У маі месяцы прадукцыйнасьць працы раўнялася 9 руб. 11 кап. на адзін чалавек-дзень, у чэрвені—8 руб. 18 кап., у ліпені—3 руб. 7 к.

Жнівень, у сувязі з рамонтам і спыньленьем працы, дасягь зноў зьніжэньне.

Драўна абстаіць справа і з прагуламі. Прагулы растуць: у 1-м квартале прагулы складалі 5,4 проц. чал. да, у 2-м—5,7 проц., у 3-м—6,3 проц.

Асабліва вялікая колькасьць прагулаў у часе рэлігійных святаў. У часе каляд гуляла 45 проц. рабочых. Шырока разьвіта на заводзе і п'янства. Наогул у Н.-Барысаве гарэлка дае ведаць аб сабе на кожным кроку. Надзвычайна вялікая колькасьць піўных і крам з гарэлкаў знаходзіцца ў Н.-Барысаве. Выпадкі дзікага зьверскага хуліганства даволі частыя.

Зразумела, што п'янства ідзе рука аб руку з прагуламі і зьніжэньнем працоўнай дысцыпліны.

Даўно ўжо патрабуюць сьведомыя рабочыя і работніцы абмежаваньня продажу гарэлки.

ПЛЯНЫ НЯ ВЫКАНАНЫ

На папярэвай фабрыцы «Прафітэртэн» пляны і праграмы таксама поўнасьцю не праведзены ў жыцьцё. За 9 месяцаў праграма ня выканана на 4,36 проц.

З-за рамонтну магчыма недавыкананьне праграмы на 7-8 проц.

Сабекошт прадукцыі ў 2-м квартале зьніжаны супроць мінулага году на 7,27 проц., у 3-м на 10,9 проц. Але наколькі першы квартал даў павялічэньне сабекошту, наколькі апошнія 3 месяцы не дадуць належных вынікаў,—агульная лічба зьніжэньня сабекошту прадукцыі за год будзе вышэй леташняй усяго на 0,8 проц.

На фабрыцы праведзены значныя рацыяналізатарскія мерапрыемствы, дэхі пераабсталяваны, ужываюцца адкіды лесаніжкі, зьменціўся брак, але гэтыя мерапрыемствы пакуль што не далі значных вынікаў.

ПА ІНЬТЫЛІТІВЕ РАБОЧЫХ

Дражджавы завод імя Леніна дае дробны прыклад таго, што можа зрабіць рабочая ініцыятыва.

З-за адсутнасьці збыту, замест прадугледжаных плянаў 569.000 кіля дражджэй, выпрацавана 393.149 кіля. Недавыкананьне праграмы аднак ня выклікала павялічэньня сабекошту.

У сувязі з пераходам на іншы спосаб выпрацоўкі (апрацоўка солямі) выхад дражджэй з пуды сырцу дасягнуў 20,25 фунт., супроць 16 ў першым паўгодзьдзі.

Рабочыя выявілі вялікую зацікаўленасьць па ўзьяняцці вытворчасьці. Аднак адсутнасьць попыту прымушае завод задумацца над пераходам на новыя формы вытворчасьці. Млын, які маецца пры заводзе, можа будзе пераабсталяваць у макаронную фабрыку.

А. ФУРЭМС.

Мала батракоў ахоплена дагаварамі

Застрахована толькі 20 проц.

Ня глядзячы на тое, што ўжо прайшла большая частка лета, ахоп працдагаварамі і сацстрахаваньнем батрацтва Мазыршчыны зусім невыстарэлыя.

На вучоце саюзу с.-г. і лясных рабочых налічваецца 1570 батракоў; з іх ахоплена дагаварамі толькі 970, а сацыяльным страхаваньнем—340.

Такое становішча тлумачыцца тым, што сельсаветы не дамагаюць саюзу, не клопяцца аб выдзяленьні ўпаўнаважаных па заключэньні дагавору з пастухамі.

Ёсьць выпадкі выступленьня членаў сельсаветаў супроць заключэньня дагавору (Галаўчыцкі). Запасочынскі сельсаветы і г. д.)

Другой прычынай слабара ахопу батрацтва зьяўляецца няпоўнае ўдзяленьне прабратву ў работу сямейнага батрацтва і слабае выяўленьне селян, якія наймаюць пастухоў. Нямалая частка паміж упаўнаважанымі страхаксы і райкамамі саюзаў.

На грунце слаба разгортутай выхавачьняй работы ёсьць выпадкі ўгойваньня батракамі работы на найме.

Акрывіканому неабходна прапанаваць РВК удзяліць больш увагі страхаваньню батрацтва і заключэньню працоўных дагавораў.

М. Абрамовіч.

ПА СЯВЕТСКАЙ БЕЛАРУСІ

ТАЭЛЕГРАФУ, ТАЭЛЕФОНУ, ПОШТАЙ НАШЫХ КАРЭСПАНДЭНТАЎ

Дзейнасьць «старшыні Чачэрскага с.-г. т-ва

ГОМЕЛЬ. (Уласны кар.). Гэтымі дзямі ў Чачэрску пры разборы ў нарсудзе справы Чачэрскага сельска-гаспадарчага крэдытнага таварыства выдзена, што старшыня таварыства Мажэйка растраціў 765 руб.

Таварыства са згоды былога старшыні райвыканкому Геўрасева скуплівала драўніну ад мясцовага сялянства, якое атрымлівала лес па ільготных цэнах для сваіх патраб.

Гэты лес перапрадаваўся са значнай накідкай Гомелю і, ня глядзячы на гэтыя апэрацыі, кааператыву усё-ж быў у дэфіцыце.

Таксама выявілася, што прызначаныя крэдыты для блднейшага сялянства разьмяркоўваліся між «сваімі людзьмі».

Напрыклад: начальнік раённай міліцыі Вераб'еў атрымаў у крэдыт 60 р., райагромам Рубэка—110 р., ветдоктар Тарасаў—80 р., служачы спажыватаварыства—75 руб. і г. д. Суд пастанаўіў правесці дадатковае расьсьледваньне.

Сялянскі унівэрсытэт

Пядзельны сялянскі унівэрсытэт у Горках рыхтуецца да новага навучальна-пэдагогічнага году. У працягу лета слухачы-сяляне пад кіраўніцтвам унівэрсытэту рабілі ў сваіх гаспадарках вышты павялічэньня ўраджайнасьці, а таксама выбару найлепшых культаў.

У бліжэйшы час унівэрсытэт выпусціць значную колькасьць розных насьненых культаў для сялянскіх гаспадарак. У гэтым годзе прынята яшчэ 76 слухачоў.

З розных аргў Беларусі паступаюць заявы ад сялян з скаржамі на тое, што унівэрсытэт абслугоўвае толькі сялян Горакскага раёну. Сяляне прапаноўваюць рэарганізаваць унівэрсытэт ва ўсебеларускі.

Наркамам памячае адкрыцьцё пры унівэрсытэце раду практычных курсаў па кааперацыі, гарадніцтве, жывёлагадоўлі і г. д.

Не хопіць будаўнікоў

Гомель. (Уласны кар.). На біржы працы адначасеца ўмоўлены попыт на будаўнікоў, гадоўным чынам каменшчыкаў. Маскоўскія і украінскія будаўнічыя арганізацыі патрабуюць да 600 каменшчыкаў. У самым Гомелі адчуваецца попыт на трыкоўшчыкаў і пачынікоў. Нашы будаўнічыя арганізацыі сьвязасо-ва зьяўлялі на біржы аб патрэбнай рабісё, і враз прыходзіць скармстоўваць на тыкаваньні ня зусім кваліфікаваных асабовых рабочых.

Будаўніцтва ў Мазыры

МАЗЫР. (Уласны кар.). Як ужо ня раз паведамлялася ў «Зьвяздзе», будаўнічы сезон у Мазыры пачаўся са значным спазьненьнем. Але ня глядзячы на гэта, работы на мясцовым капітальным будаўніцтве значна пасунуліся наперад. На першым месцы, баспрэчана, стаіць пабудова вялікага дому для рабочых. Дом гэты, па сваім маштабе, па новых формах будовы—зьява нябывалая для Мазыру. Досіць сказаць, што гэта будзе першы трохпавярховы дом у горадзе. Работы па пабудове гэтага дому шпарка ідуць наперад. Некалькі адстае пабудова дому абулятэрыі. У бліжнім годзе меркавалася пачаць работы па пабудове памяшканьня для тэатру, але справа гэта адкладваецца на

прычынах, ад мясцовых органаў неслужных.

Трэба яшчэ адзначыць пабудову сямігодкі пры фабрыцы «Чырвоны Кастрычнік».

Нядаўна скончылася работы і адкрыты рух на участку пад'езданага шляху ад Гарэка да ст. Мазыр. Усёсь пад'ездны шлях будзе закончаны ў будучым годзе.

На акрузе вядзецца работа па пабудове сямігодкі ў Ельску. Будынак гэты будзе першым сямейным школь Бела-русі. Будаўнічы сезон на Мазыршчыне, ня глядзячы на спазьненьне і інш. недахопы, праходзіць нармальна.

М. Г.

68.000 лістоў да сялян

Гомель. (Уласны кар.). Каса ашчаднасьці ў выглядзе аднаго з агітацыйных мерапрыемствах разаслала 68 тысяч лістоў-узораў да сялян аб заапарваньні сваіх сродкаў у касах ашчаднасьці. Пасылка гэтых лістоў дапамагае ўзьяняццю ўсвядомленьня сялян аб касах ашчаднасьці.

Абсьледваньне Рэчыцкага РВК

Гомель. (Уласны кар.). Інструктарская група акрывіканому пачынае з 22 жніўня дэталёвае абсьледваньне работы Рэчыцкага райвыканкому і некаторых сельсаветаў раёну.

Яшчэ аб манapolі жонак адказных Менаторыя прапановы (У парадку абгаварэньня)

У № 184 «Зьвязда» ад 11 жніўня быў вымешчаны фэлетон: «Манapolі жонкі адказнага» аб адносінах жонкі загадчыка Беларускага аддзяленьня аб'яднаных маскоўскіх выдавецтваў тав. Башынікіна да прадаўшчыцы літаратуры Тэа-Кіно-Друку Т. Гардон.

Справа гэта мае большае значэньне, чым выяўленьне факту выдэнкаў з прадаўшчцай.

Самая сьстэма работы ўпоўнаважаных Тэа-Кіно-Друку сьтэмунае гэтыя адносіны. Яна зьяўляецца сапраўдным прыватным аўтомам прадпрыемствам пад вывескай ўпоўнаважанага.

Перад мною адбітак дагавору Тэа-Кіно-Друку з сваімі ўпоўнаважанымі.

Пункт 10-ты дагавору гаворыць: «Грамадзянін мае права арганізаваць аўтомы апарат. Тэа-Кіно-Друк ня мае ніякіх разрахункаў з апошнім і не адказвае за яго дзейнасьць. Грамадзянін... нясе адказнасьць перад трэцімі асобамі і Тэа-Кіно-Друкам за дзейнасьць сваіх аўтамаў».

Упоўнаважаны атрымлівае праданты і дае грашовы залог у выглядзе вэксылянага паручыцельства аб падчынімі; праданты прадаўшчцаў ўпоўнаважаны ўставаўляе сам і выплачвае іх з сваёй прадантнай узагароды».

Такім чынам, ўпоўнаважаны нясе адказнасьць за зьлюжываньні, растраты і іншыя ўчыны сваіх аўтамаў.

Ці патрэбны камэнтары да гэтага дагавору? Не! Упоўнаважаны зьяўляецца прыватным аўтомам кантрагентам і адпускае сваім ровнічым агентам што

ён хоча. Умовы работы прадаўшчцаў зьлюжываньнем ад адноснага ў выніку ўсе агенты зьяўляюцца на членамі прафсаюзаў, таксама як і ўпоўнаважаны.

Гэта сьстэма дазваляе розным «мадам» праяўляць свае капрызы, экспloatаваць прадаўшчцаў, якія адчуваюць патрэбу хоць-бы ў новай заробку.

Чаму-ж справа расьсьледваньня Тэа-Кіно-Літаратура зьяўляецца манapolі жонак спэкстатывікаў?

Згодна пастановы ўсецэнс члена прафсаюзаў забараняецца займацца камісіяперствам на процантах. У членаў прафсаюзаў у большай мяме ві грошай, ні адказных мужоў.

Дзе-ж выхад? Трэба ўставаць мінімальную аплата працы ўпоўнаважанага і агентаў, хоць бы 5—10 рублёў штомесячна, уключаючы іх у штат Тэа-Кіно-Друку. Прафсаюзным арганізацыям трэба даць гарантыю за сваёго члена саюзу. Мы лічым, што прафсаюзныя арганізацыі зьяўляюцца больш саліднымі арганізацыямі, чым «жонкі адказных».

Такім чынам мы зможам дабіцца ліквідацыі прыватнай аўтомай аўтамаў і частковай ліквідацыі беспрацоўя сярод членаў саюзаў.

Неабходна адзначыць, што сьстэма «жонак адказных» практыкуецца і іншымі выдавецтвамі.

Трэба, каб працаўнікі расьсьледваньняў друку адгукнуліся на закранутую тэму і адзначылі недахопы працы.

Яўген Іргэр

За мяжой

Эканамічная хроніка

ЗАПАСЫ ВУГАЛЮ ў ПАУДНЕВА-АФРЫКАНСКІМ САЮЗЕ

Па даных міністэрства горнай прамысловасьці, запасы вугалю ў Паўднёва-Афрыканскім Саюзе складаюць 180 мільярдаў тон. Гэты вугаль можна скармстаць для перагонкі ў «белы вугаль» (нафту). У бліжэйшы час у П.-Афрыканскім Саюзе ствараецца спецыяльны інстытут па вывучэньню вугальнага пытаньня. На ўтрыманьне гэтага інстытуту асыгнуйсца 30 тыс. фунтаў стэрлінгаў.

НАБЫЦЦЕ МОНДАМ НОВАЙ ВУГАЛЬНАЙ КАМПАНІІ

У Лёндане распачаўся чуткі аб тым, што вугальная фірма на чале з Мондам, набыла ўэльскія антрацытныя шахты, коштам ў 1.400.000 ф. стэрлінгаў.

ФІРМА «БАЛДУІН ЛІМІТЭД» АБ-МЯЖОУВАЕ СВАЕ КАПІТАЛЫ

Кампанія вугальных і сталёвых прадпрыемстваў «Балдуін Лімтэд» (адным з удзельнікаў якой быў прэм'ер Балдуін) афіцыйна заявіла аб паманьшэньні сваіх капіталаў з 8 мільёнаў да 4.213.568 ф. стэрлінгаў.

САВЕЦКА-АМЭРЫКАНСКІ ГАНДАЛЬ

Па даных Амтргу, аварот амэрыканска-савецкага гандлю за апошнія 9 месяцаў дасягнуў да 100 мільёнаў даляраў, г. зн., на 45 мільёнаў больш, чым за папярэднія 9 мес. і на 52 мільёны больш, чым у 1913 г.

Асноўныя прадметы імпарту з ПАЗШ у СССР—сырца, заводзкая абсталяваньне і с.-г. машыны; асноўныя-ж віды экспарту з СССР у ПАЗШ—жывёліныя прадукты, як, напр., скуры, шчачына і г. д.

СССР закупіў тавараў на 84 мільёны дал., а прадаў на 16 м.л. дал.

Машыны і фабрычнага абсталяваньня СССР закупіў на 10 міль. дал., г. зн., на 3 міль. дал. больш, чым у папярэднім годзе, с.-г. машыны закуплены на 8.771.593 дал.

Халпку, мэталю і каучуку СССР купіў на 60.608.923 дал., г. зн., у два разы больш, чым за той-жа перыяд мінулага году.

Асноўнымі пакупцамі ў Амэрыцы былі ўсесаюзныя Тэкстыльны Сындыкат, Цэнтрсаюз і Сельскасаюз.

УРАДЖАЙ У НЯМЕЧЫНЕ

Стан пасеваў у Нямеччыне ліпені некалькі больш спрыяўчым чым у чэрвені. Індэкс азімай лібанацыі складае 87,7, а яркі—89,2, азімага жыта—84,7, азімага ячменю—83, яравога ячменю—91,5.

Ураджай бульбы значна ніжэйшы, чым у 1927 г.

УРАДЖАЙ У ВЭНГРЫІ

Па даных міністэрства земляробства, у Вэнгрыі ўраджай пшаніцы складае 24.350.000 цэнтаў, жыта—8.130.000, ячменю—5.876.000, а аўса—3.278.000.

Ураджай бульбы складае 14.800 тысяч цэнтаў, а ўраджай буракоў—11.160.000 цэнтаў, а ўраджай буракоў—11.160.000 цэнтаў, а ўраджай буракоў—11.160.000 цэнтаў, а ўраджай буракоў—11.160.000 цэнтаў.

Беларускія школы ў РСФСР

Пашырэнне школьнай сеткі пад пагрозай

Газ. «Звязда» ў свой час звярнула ўвагу на тое, што ў РСФСР не хапае настаўнікаў для беларускіх школ і неабходна падтрыманне іх з боку БССР. Гэта падтрыманне было аказана Наркамасветы Беларусі, але поўнасьцю гэтага пытання ён на вырашыў.

Пашырэнне сеткі беларускіх школ у некаторых раёнах РСФСР, у Сібіры знаходзіцца зараз пад пагрозай, бо, з аднаго боку, няма патрэбнага ліку настаўнікаў, а з другога — не хапае сродкаў для пераездкі іх на месца працы.

Ёсць небяспека, што плян пераводу раду школ на беларускамоўны лад будзе поўнасьцю ажыццэўлены, і ў частцы школ, прадуважаных гэтым плянам, выкладанне ў надыходзячым годзе будзе вёсціся на расійскай мове.

Прыём беларусаў у ВНУ і рабфакі РСФСР

Прыёмныя іспыты ў ВНУ і рабфакі Масквы скончыліся. Іспыты ў ВНУ праходзілі для беларусаў здавальняюча. Наогул узровень іх ведаў аказаўся вышэйшым. Што датычыць паступаючых на рабфакі, ды і на іспытах нестытарчальны аб'ём ведаў выявіўся, галоўным чынам, на расійскай мове.

Склад кандыдатаў у ВНУ, якія прыехалі з БССР, адрозніваецца тым, што ў ім пераважаюць сялянне і служачыя, рабочыя-жалеа, гэта адносіцца і да тых, хто паступае ў тэхнічныя навучальныя ўстановы.

Месцы, якія выдзелены ў цэнтральных ВНУ для БССР, будуць завоўнены цалкам.

Трэба адзначыць, што па некастрых іншых саюзных рэспубліках частка месц застаецца невыкарыстанай, дзякуючы таму што не зьявіліся ўсе кандыдаты, няўдала праходзілі экзамены і г. д.

Беларусь свае месцы скарыстае цалкам.

Ня глядзячы на тое, што прыём залу скончыўся, у Маскву ўсё яшчэ прыбываюць паасобныя кандыдаты ад БССР з рэкамандацыямі ад беларускіх грамадзкіх арганізацый, якія жадаюць паступіць на рабфакі РСФСР. Амаль усім ім з прычыны спазненняў ў прыёме адмаўляюць.

Рад беларусаў накіраваны ў акадэмію камуністычнага выхавання імя Крупскай звыш нормы па першай разьвірстцы.

Актыўную дапамогу для накіраваных ў акадэмію і ў інш. навучальных ўстановах рабіла беларусам Беларускае сэкцыя савнацмену НКА РСФСР.

С. Шумский.

Да ўсіх партыйных, прафэсійных, літаратурна-навуковых, савецкіх, гаспадарчых і грамадзкіх арганізацый

Беларужжкіно ў гэты час распрацоўвае гадавы і пяцігадовы вытворча-тэматычны плян.

У аснову тэматычнага пляну будзе ўзята агульная ўстаноўка, даная партыйнай нарадай на пытаньнях кіно: «Агульна-палітычны змест карцінаў савецкага кіно павінен быць пранатанай ў мастацкай форме, праз паказ на экране, новых сацыялістычных элементаў у гаспадарцы, у грамадзкіх узьмаадносінах, у быцце, у асобе чалавека, у барацьбе супроць перажыткаў старога ладу да асьветы мас, да іх выхаваньня і арганізацыі вакол культурных, эканамічных і палітычных задач, якія ажыццяўляюцца ў перыяд сацыялістычнага будаўніцтва пад кіраўніцтвам пралетарыяту і яго партыі, да кісавага асьвятленьня гістарычных падзей і грамадзкіх зьявішч; да распаўсюджаньня агульных ведаў, да інтэрнацыянальнага выхаваньня мас і перамогі нацыяналістычных забабоваў і правінцыяльнае абмежаванасьці; да дачучэння мас праз кіно да ўсіх дасягальнаў сучаснае культуры, да арганізацыі адпачынку і забавы, але так, каб і аўсім забавіў матар'ял кіно аркалізаваў думку і паучыць гледачоў у рэвалюцыйным пралетарскім кірунку».

у горадзе і вёсцы), а таксама дэячых, навуковых карцін і кіно-хронікі, аднак, не абмяжоўваючыся вытворчасцю карцін на нацыянальных тэмы, а мець пад увага і агульна-савецкія тэмы.

Адлюстраваньне вышэйпамяненых задач у пяцігадовым пляне магчыма толькі пры актыўным удзеле ўсіх зацікаўленых арганізацый у гэтай рабоце, прыцягненьню якіх павінен паслужыць гэты ліст.

Вельмі просім усе зацікаўленыя арганізацыі па магчымасьці ў карачэйшы тэрмін прыслаць свае канкрэтныя ўказаньні ў Беларужжкіно, якія-б тэмы лічылі яны неабходнымі ўключаць у гэты плян. Указаньні тэм пажадана атрымаць у больш пашырэнным відзе.

Пасьля сканчэння распрацоўкі гэтага пляну і да канчатковага яго зацьверджаньня, ён будзе апублікаваны і прадстаўлены на шырокае абгаварэньне арганізацый і працоўных мас, указаньні якіх будучы, біз умоўна, прыняты пад увагу.

Распрацоўка гэтага пляну, шырокае агулікаваньне яго, сваячасовае загатоўка сцэнарыяў па вызначаных тэмы, магчымае наладжаньне кон-курсаў на напісаньне сцэнарыяў на найбольш баявых пытаньнях — пад-дэячы, высьвоўваньне з колаў пра-дэячы, высьвоўваньне з колаў пра-

МЕНСК

Перад прызы-вам

Менскі акрваенкамат заканчвае падрыхтоўку да надыходзячага прызыву грамадзян параджэньня 1906 г. У асноўным разгледжаны ўсе хада-ніцтвы аб ільготах і адтэрміноўках вучням.

Райвыканкомам даны загад аб правядзеньні растлумачальнай кампаніі на мясцох і аб выбары прызыўнікамі прадстаўнікоў для ўдзелу ў завочнай жараб'ёўцы, якая зьявіцца прызыўнікоў ад асабістай іўкі на пунк-ты.

Згодна загаду акрваенкамату жараб'ёўка пачнецца з 5-га верасьня, а мэдычны агляд прызыўнікоў з ся-рэдняй і вышэйшай адукацыяй 11-га верасьня. Агульны мэдычны агляд на ўсіх прызыўных вучасных пач-нецца з 17-га верасьня. Жараб'ёўка будзе скончана ў Менску і Барысаве ў працягу 3 дзён, Пухавічах і Смал-вічах — 2-х дзён, Койданаве і Гроза-ве — у працягу аднаго дня.

Тэрміны іўкі для мэдычнага агля-ду будуць паказаны ў квітках для жараб'ёўкі за выключэньнем ільгот-нікаў 1-га разряду, якія ў жараб'ёў-цы ня ўдзельнічалі. Тэрмін іўкі гэ-тых ільготнікаў паказаны ў загадзе. На кожным прызыўным вучаску па прыкладзе мінулага году будучы ад-чынены сталы даведка, чыталыні і бібліятэкі. Камсамол і органы палі-тасветы выдаюць рад палітасвет-рабочнікаў для працы сярод прызыў-нікаў. МПРК адкрывае ў Менску ка-апэрацыйны ларок. Такія-ж ларкі адкрываюць і на астатніх прызыў-ных пунктах мясцовыя спажывецкія таварыствы.

Уцягненьне працоўных у работу міліцыі

Уцягненьне працоўных у работу міліцыі

Адміністрацыйнае кіраўніцтва НКВС Беларусі настанавіла правесці першы ў СССР вопыт прыцягненьня ў най-больш буйных прамысловых цэнтрах (Менск, Віцебск, Гомель) рабочых і служачых фабрык і заводаў для выка-наваньня на чарзе асобных міліцыйскіх функцый па ахове грамадзкага на-раду.

Згодна праекту ўсе працоўныя ў на-раду прафсаюзнай дысцыпліны і чар-говасці наіроўваюцца ў органы мі-ліцыі для выкананьня абавязкаў наста-вога міліцыянера, дэжурнага па аддэ-леньні, крмышчыку і варамаха для ат-рыманнях. Кожны з прыдгнутых аб-в'язан прабыць 3-7 дзён на міліцыйскай рабоце з захаваньнем псалды і зар-платы па месцы сталаў службы.

Такі чынам, калі ўзяць для ворыту г. Менск, дзе налічваецца звыш 32.000 членаў прафсаюзаў, то патрэбна будзе паслалі для выкананьня міліцыйскіх абавязкаў 60 чалавек у суткі. Калі-ж кожны будзе працаваць 7 дзён, дык прывядзеца песьці гэтыя абавязкі ко-жпау працоўнаму адзін раз у 9 год. Праект уносіцца ў ЦСЦСБ на абгавар-эньне.

Новыя будаўніцтва на чыгунцы

У гэтым годзе па жылльвае будаў-ніцтва па ўсёй МББ чыг. будзе выдат-кавана каля 3 мільянаў рублёў. Новыя дамы для чыгуначнікаў будуцца ў Ві-

За дзень

ЗАМЕЖНАЕ АБСТАЛЯВАНЬНЕ ДЛЯ ФАБРЫК. Белдзяржгандаль ат-рымаў у Нямеччыне для Беларускага запаркавага тэрсту вялікую партыю машынаў, якія прызначаны, галоўным чы-нам, для фабрык „Чырвоная Вярэвіна“ і „Дняпро“.

БАРАЦЬБА З НЯПІСЬМЕННАСЬЦЮ. На МББч звыш 1.000 влічэменных рабочых. Дарпрафсаж запрапанавалі ўсім мясцовым арганізацыям прыняць меры, каб ліквідаваць канчаткова влічэменнасьць сярод членаў саюзу да 7 лістапада г.р., а сярод членаў іх сем'яў да 1 красавіка 1929 г.

КЛЮБ НА СТАНЦЫХ НЕГАРЭ-ЛІАЕ. Менскі ўчпрафсаж узбудзіў ха-даініцтва перад дарпрафсажам МББч аб уключэньні ў першачарговы плян клубнага будаўніцтва пабудову клубу на станцыі Негарэлае.

КАНФЭРЭНЦЫЯ С.-Г. РАБОЧЫХ. Менскай акруговай канфэрэнцыя с.-г. рабочых пачаўся на 25 верасьня.

ПАВЫШЭНЬНЕ ЦЭН НА БІЛЕТЫ У КІНО-ТЭАТРАХ. У сувязі з месячкікам барацьбы з беспрытуль-насьцю цэны на білеты ў кіно-тэатрах Мен-ску павышаны ў разьмеры ад 2 да 5 н. на білет.

Здарэньні

Нашчасны выпадак. 18-га жніўня па-рагу Бакунінскай і вуліцы Герцава ўш-ляўся коў і абарнуў фурманку, пры-чынам дзяка паранены тры чал. Двое з іх былі адпраўлены ў больніцу.

Затрыманьне п'яных. За 18 і 19-е жніўня на першым аддзяленьні міліцыі затрыманы ў грамадзкіх мясцох у п'я-ным відзе 5 чалавек.

«Лясёнікі». — Наглядальнік прапра-чага дому В. Альшэўскі і два яго та-варышы, папіўшыся на вясельлі, вый-шлі на вуліцу і сталі затрымліваць усіх сялян, якія прывозілі ў горад дровы. Пры гэтым яны выдавалі сябе за ляс-ёвікоў і, атрымаўшы па 50 кап. з возу, сялян адпуськалі. Уся гэта кампанія пры-цагваецца да адказнасьці.

3-за разьдзелу Ураджаю. — 15-га жніўня сяляны В. Каймавіч, Сямяха-лавіцкіна раён, Н. Шаўлюковіч у часе ўборкі ўраджаю пасварыўся з сваім ся-чым Міхасём і нанёс яму цяжкую рану сьнегары па галаву.

За хуліганства

20-жніўня ў навуковае 2-га вуч. слу-хаўся справа аб хуліганскім нападзе на старшыню заўкому Хлебазаводу.

Як у нас ужо паведамылася, гэты напад зрабіў хуліган Боіка, які нажом параніў старшыню заўкому тав. Штэй-нгарта і прадстаўніка моладзі тав. Ні-сэльба ўм.

Суд прыгаварыў Боіка да 8 месяцаў разбаўленьня волі.

Чорнае-балтыцкае мора праз Бярэзіну

У Беларусі ў сучасны момант вядуцца падрыхтоўчыя работы, зьяв-ляюцца з праектам утароўньня нова-га воднага шляху з выходам у Чор-нае і Балтычнае моры.

Яшчэ два гады таму назад Дзярж-план Беларусі ўзьняў пытаньне аб палепшаньні судакходзтва на водных шляхах БССР і ў прыватнасьці аб злучэньні басэйну Дняпро і Зах. Дзьявіны з тым, каб сваячасова на-

Прычыны зьяўленьня брушнаго тыфусу ў Менску

Як змагацца з гэтым захворваньнем

У апошні час у Менску быў зарэгістраваны рад выпадкаў захвор-ваньня на брушны тыфус.

Інспэжцыя аховы здароўя ў тэр-міновым парадку абсьледавала месцы заражэньня гэтай хваробай.

Па даных абсьледаваньня адзін з хворых на брушны тыфус пры-ехаў ужо хворым з Крыму, а нека-торыя прыбылі з раёнаў. Усяго за пару тыдняў было 16 захворвань-няў.

Абсьледаваньне выкрыла, што ні-кіякі адносіны да менскага вада-праводу гэтыя захворваньні ня маюць. Сярод хворых шмат жыха-роў вакол гораду, якія атрымлі-ваюць усю ваду з студняў, што ня маюць кантакту з вадаправодам.

21-га жніўня пры інспэжцыі ахо-вы здароўя адбылася спецыяльная нарада, на якой намечаны рад ме-рапрыемстваў па ліквідацыі за-хворваньняў.

Пастаноўлена ў першую чаргу шпіталізаваць усіх хворых, аб чым даны загад 3-й больніцы. Апош-няя выдзеліла для хворых на ты-фус спецыяльнае памяшканьне.

У блэйшыя дні інспэжцыя ахо-вы здароўя камандыруе дактароў для абсьледаваньня санітарнага ста-новішча блэйшых да гораду вё-сак і саўгасаў. Адначасова будзе прыступлена ў тэрміновым парад-ку да правядзеньня прышчэпак су-проць брушнаго тыфусу. Бактары-алегічнаму інстытуту і іншым ад-паведным арганізацыям запрапа-навана выпрацаваць парадак пра-вядзеньня гэтых прышчэпак, а таксама ўстанавіць пункты.

Барацьба з беспрытуль-насьцю

Згодна паставовы СНК БССР на ба-рацьбу з беспрытульнасьцю на чыгун-ках было адлучана 28.000 руб. Нар-камасветы сумеюна с'ЦК Номдлет разь-меркавалі гэтыя грошы па тых акру-гах, дзе маюцца вялікія вузлавныя стан-цыі. Літвонскай акрузе адлучана 6.000 рублёў. На гэтыя сродкі адкрываецца прыёмнікі для беспрытульных.

Экспарт беларускіх кіно-фільмаў

Белдзяржгандаль, поместыў на ісп-

Дасягненьні і недахопы сыстэмы с.-г. крэдыту БССР

(Ад нашага маскоўскага карэспандэнта)

Праўленьне Цэнтральнага Сельска-Гаспадарчага Банку СССР вынесла пастанову аб сыстэме с.-г. крэдыту Беларусі.

ЦСГБанк капставаў усім здаро-вую лінію ў будаўніцтве сыстэмы с.-г. крэдыту БССР.

Разам з тым, праўленьне цэн-тральнага банку адзначыла, што ў Беларусі, да сучаснага моманту сла-ба абслугоўваецца крэдытам сярэд-няцкія слаі сялянства. Белсельбанку трэба, пачаў з далейшым умац-неньнем абслугоўваньня бядняцкіх гаспадарак, умацніць крэдытавань-не сярэднякоў, за кошт скарачэньня крэдытаваньня заможных гаспада-рака.

Трэба таксама прапрацаваць меры да ўмацненьня каапэраваньня ся-лянскіх гаспадарак у вытворчы аб-яднаньні і асноўную ўвагу зьяр-нуць на разьвіцьцё таварнасьці гэ-тых аб'яднаньняў.

Калгасы ў сучасны момант не заўсёды могуць гаспадарча скары-стаць прызначаныя для іх крэдыты; так, напр., яны часта зусім ня ма-юць вытворчых плянаў і каштары-саў. Таму ЦСГБанк прапануе Бел-сельбанку арганізаваць разам з Бел-сельсаюзам сыстэматычнае абслугоў-ваньне вытворчых аб'яднаньняў і калгасаў з тым, каб падрыхтаваць іх да найбольш мэтагоднага ска-рыстаньня крэдытаў. Для гэтага трэ-ба правесці рад мер: арганізаваць спецыяльны інструктаж, правесці нагляд над правільным скарыстань-нем адлучаных крэдытаў і г. д.

Праўленьне ЦСГБанку адзначыла далей, што ў Беларусі яшчэ не рас-працаваны камплексныя мерапры-емствы па павышэньні вытворчасці важнейшых галін сельскае гаспадар-ства.

кі-малочнае сьпірыт, ільняводзтва і інш. З боку самага ЦСГБанку мей-сеца выпадкі такога прызначэньня крэдытаў, якія на былі ўзгоднены з патрэбамі гаспадаркі Беларусі.

Праўленьне даручыла Белсельбан-ку і свайму ўласнаму апарату пра-працаваць пляны фінансавых мера-прыемств і прызначэньняў крэдытаў так, каб знішчыць гэтыя недахо-пы.

С.-г. крэдытныя таварыствы БССР не праводзіць папярэдніх мер па скарыстаньні фондаў каапэраваньня і крэдытаваньня бяднаты. Апрамя-таго, Белсельбанк разам з Белсель-саюзам павінен прапрацаваць плян каапэраваньня бяднаты па рэспублі-цы і дабіцца адлічэньняў у фонд бяднаты з сродкаў каапэрацыі, цэн-тральных і мясцовых устаноў.

Спынілася праўленьне ЦСГБанку і на пытаньні раёнаваньня ў Бе-ларусі раёны дзейнасьці с.-г. крэды-тных таварыстваў падта вылікі, асаб-ліва па Аршанскай акрузе. Трэба прыступіць да рэарганізацыі існую-чай сеткі, пашырыць яе, у прыватнасьці, скарыстаўшы для гэтага прамысловыя ашчадныя таварыствы.

Разам з гэтым ЦСГБанк прапа-наваў прыняць рад мер да ўмацнень-ня фінансавага становішча нізоўкі, аб'яднаньняў і Белсельбанку.

Слаба праводзілася ў Беларусі ра-бота па ўцягненьні сродкаў насілі-цтва (ўклады, паі і інш); гэты бок дзейнасьці крэдытных таварыстваў неабходна ўмацніць. Павінна быць пашырана інспэктарская праца ў сыстэме с.-г. крэдыту; сярод рада-вых членаў таварыстваў трэба ства-рыць актыўныя групы, галоўным чынам, з бяднякоў і прадстаўнікоў калгасаў.

Экспарт другарадных лесаматар'ялаў

У Беларусі экспарт лесамат-ар'ялаў займаецца пераважна Лес-бел, які ў апошнія гады разгарнуў вялікую працу. Але апошні зусім ігнараваў дробныя пароды лесу, зу-сім ня цікавіўся разьвіцьцём экспар-ту другарадных відаў лесу.

Гэты дробныя пароды вадарма прападалі. Магчыма было-б вывезьці на сьціні тысяч рублёў і значна пав-ялічыць экспартны баланс, але Лесбел ня лічыў патрэбным зай-мацца такімі «драбніцамі» і ўсё вы-везьці буйныя пароды.

І вось за гэтую справу, за справу пашырэння экспарту другарадных відаў лесу ўвайсь Беларужжандаль, які заключыў дагавор з Лесдзярж-гандлем РСФСР.

Цкава падкрэсьліць, што ад лю-тага да жніўня вывезена лесамат-ар'ялаў дробных відаў на 200.000 рублёў, амаль па ўсе краіны Эўропы. Водкуі замежных фірм надта спрыяючыя. Падкрэсьліваецца доб-рая якасьць тавару і перапрацоўка.

У сучасны момант умоцненьнем тэмпам вывозацца дубовыя кражы ў кошт дагавору з адгэй намецкай фірмай.

Вядзецца ўмоцненая падрыхтоў-чая праца па загатоўцы і экспарце лесу ў 1928-29 г.

Паведамленьні

— АПА Мен. АК КП(б)Б паг-даміла, што таварышы з Кастрычні-кавага р-ну, жадаючы паступіць у влічэную саўпартынаю, павіны зья-віцца на прыём у наступным па-радку.

24 жніўня — ач. абойнай ф-кі, дом іруднога дзіцяці, алебазавод, алеба-прадукт.

25 жніўня — ач. экспліатацыі МББ службы пучі МББ.

27 жніўня — ач. БСІКА, палата мер і ваг, ітцаіцыйная ф-ка, БЕС, шкло-завод.

Прыём будзе ў намяшканьні школы № 2 па Ленінскай вул. з 7 гадзін ве-чара.

— Тав. Ліпец, Карноўскі, Войтаў, Тарасаў, Майсёў, Драўн, Русаў, Казак і Галлеры, якія надалі зая-вы аб пасылцы ў ВТУЗ, павіны сьні-лі зьявіцца ў АПА ЦК для запав-неньня анкэт.

Нам. заг. АПА ЦК КП(б)Б АНТАН-НОУСКІ.

23-ча жніўня, а 7 гадз. вечара, у садзе клубу КІМ аббудзецца адчы-пенны сход ачэйкі КП(б)Б працэсэвоты.

— Дом Асьветы. Сьбня, 22 жніўня, а 7 гадз. ув. пачаўся пераходны перы-яд.

— Дом Асьветы. Сьбня, 22 жніўня, а 7 гадз. ув. пачаўся пераходны перы-яд.

— Дом Асьветы. Сьбня, 22 жніўня, а 7 гадз. ув. пачаўся пераходны перы-яд.

